

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDEKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETÉSRE:
6-betűs sor egy óra 20 fill.
minden következőnél 15 fillér.

Nyitási sor 40 fillér.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

Arad, 1901.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Kedd, augusztus 20.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: Zilahi szinigazgató.**
- A király születésnapja.**
- A magyarországi szabók kongresszusa Aradon.**
- Felpofozott vívómester.**
- Megmérgezett gyermekek.**
- Főhadnagy oszondórszabályok közt.**
- Kertész nappal, Szelle éjjel szállt.**
- Az aradi színház új igazgatója.**
- Vihar a színügyi-bizottság ülésén.**
- Szent-István király.**
- Tárca: A béna honvéd.** Irta: Juhász Sándor.
- Csarnok: Pihenés.** Irta: Vécsei-Jankovich L.

Zilahi szinigazgató.

Arad, augusztus 19

A színügybizottság ma megtartott közgyűlésén eldöntött színházunk sorsa, még pedig úgy, hogy Zilahi Gyulának, az egyedüli pályázónak juttatták oda nagy lelkesedéssel és örömmel a városi színházat. Előre látható volt az eredmény — mert nem akadt más szinidirektor, aki a mi színházunkra konkurrált volna. Különböző vélemények hangzottak fel azok részéről, akik a kákán is csomót akarnak találni, arra vonatkozólag, hogy miért akadt csak egy pályázó, sőt oly hang is merült fel a nyilvánosság előtt, mely gyanusítani akarta a polgármestert, mint a színügyi bizottság elnökét, és a színügyi bizottságot. Az eredmény megmutatta, hogy ez a gyanúsítás légből kapott volt és a mai színügyi bizottsági ülésen nyilvánvalóvá lett a támadás alaptalansága. A polgármester és

a színügyi bizottság megbotrányozásának adott kifejezést a közügyeknek ilyenmő elbírálása felett, mert azt tartotta, hogy a hírlapirodalom első szent kötelessége, hogy a közjó mindenkor a személyes el-lenszenvtől mentesen, csakis a közérdek szempontjából tárgyalassék.

A közérdek pedig nyert azzal, hogy Zilahi Gyula, a nemzeti színház művésze pályázott a mi színházunkra, mert oly programmal lépett fel, oly művészi intencióval biztatott bennünket, hogy jobb kezekbe alig adhattuk volna színügyünket, mely ugyancsak várja messiását, hogy megváltsa tespedéséből.

Leszky Andor szinigazgatása alatt eleinte szintén jól látszott indulni a dolog; társulata jól volt szervezve, műsora sem esett kifogás alá, a színház művészi nivója pedig a multhoz képest emelkedett. De nem sokáig tartott a dicsőség és ma már ott tartunk, hogy az ország nagyobb színházai között, a miénk az utolsó helyen áll úgy szervezetére, mint működésére nézve. A mostani színház csak a hasznossági szempontot nézi, a művészi, a magyar nemzeti, sőt az erkölcsi szempontok pedig eltűntek. A társulat a legfegyelmetlenebb és történnék oly dolgok is kebelében, melyek már nem a színügyi bizottságot, hanem a büntető járásbírókat és a rendőrséget foglalkoztatják.

Nagy feladat előtt áll Zilahi Gyula és előreláthatólag sok és keserves munkája lesz, míg színházunkat felemeli arra a

nivóra, melyen eddig állott, míg megtisztítja a kultura templomát attól a szenny-től, melyet a mostani rendszer ott felhalmozott.

Zilahi színészember, a nemzeti színházban szivta magába a tiszta felfogást a színház missiójáról és ezzel a felfogással egy új aera fog beköszönten — új eszmék keletkeznek, melyek le fogják gyűrni az erkölcstelen istennőket, kik már-már orgiákat ültek a színházunkban.

A színügyi bizottságban és a közönségben erős és hathatós támogatást fog találni az új direktor. Lesznek, mint ahogy vannak már most is, kik nehézségeket fognak legjobb intenciói elé rakni, kik támadni fogják legtisztább szándékait is, de ezek ne tántorítsák el az új igazgatót attól az uttól, melyen haladni kíván, ezek ne vegyék el bátorságát, hogy a szent ügynek ernyedetlenül szolgáljon.

Mi részünkről, kik mindenkor egy magasabb szempontból itéljük meg a közérdeket, örömmel veszünk tudomást Zilahi megválasztásáról és már türelmetlenül várjuk azt az időt, amikor Zilahival együtt az új aera köszönt be hozzánk. △

POLITIKAI HIREK.

A pozsonyi mandátum. Pozsonyból táviratozzák nekünk: A ma déle összehívott általános választógyűlésen három jelölés történt a Szilágyi Dezső halálával megüresedett mandátumra. A szabadelvű párt zömének jelöltje Günther Vilmos kir. tanácsos, aki az általános választásokig kész a mandátumot elvál-

TÁRCA.

A béna honvéd.

Irta: Juhász Sándor.

Az esteli nyolc órát már rég elverte a vén kakukkos családi órán és a vacsoráról még csak álmodnom sem volt szabad. A szakácsnőt ugyan már leszóltam egypárszor este óta és erősen hangsúlyoztam, hogy nyakas ellensége vagyok minden rendtelenségnek és gondatlanlanságnak, aminek oka az, hogy a jóra való férjek még esti nyolc órákor is kénytelenek korgó gyomrukát valami bizonytalan reménységgel kecsegtetni, a helyett, hogy a gyomor csatazaja tényleges fegyverrel enyésztenék el, — de hát ő, már mint a szakácsnő, mindig letromfolt és minden rendtelenségnek azt adta okul, hogy ő nagysága (a feleségem) bezárt mfindent, ő pedig csak a tenyeréből előállítani a vacsorát nem képes.

Persze előbb nem jutott az eszembe, hogy nőm, őnagysága az oka mindennek. Pedig úgy volt. A mint a szakácsné elmondta, még délután két óra után elment hazulról és azt a biztatást hagyta itthon, hogy visszajön nemso-kára, azért a vacsorához valókat elég korán lesz kiadni még akkor is. — Tehát azt ígérte, hogy hamarosan haza jön. Szent Isten, hol lehet hát akkor azóta, hogy még mindezideig

nem jött haza és főképen mi történhet vele! Sohasem fordult még ez elő, hát miféle változás lehet az, ami most kezdődik.

Mert az én feleségem rendes, épgondolkozásu asszony vala eddig és én azért tisztelem olyan kiváló mértékben, hogy a kor beteges eszméi iránt teljesen érzékellen volt és nem törődött se cselédvédő egyesülettel, se a bénákat gyámoltó intézetekkel, sőt még a szakácsnékat nemesítő társaság se volt képes megnyerni tagjával. Nem tagadom, jól eső érzés bizsergett végig a tagjaimon mikor láttam, hogy az én feleségem kezében milyen ügyesen áll a kanál és mikor hallottam, hogy mennyire elítélte azokat az asszonyokat, akik holmi kérgető ivekkel napokon keresztül képek keresztül-kasul barangolni a várost.

Es ime. Hirtelen homályos sejtelmek kezdtek végigfutni az agyamon, valami homályos emlékezés élt itt a fejemben napok óta. Megdöbbsentem. Szent Isten, csakugyan nem kímélte hát őt sem az idő betegsége. Persze, persze, most már emlékeztem rá, hogy az utóbbi napok alkalmával igen sűrűn látogatta meg becses hajlékomat Pokayné őnagysága, aki tudvaleg a legdühösebb tagja volt mindenféle ilyen egyesületnek. Igen, igen, most már tudom, hogy miért vala az a sok titkos suttogás a belső szobában és miért volt feleségem olyan titkolódzó az utóbbi napokban.

Isten neki. Gondoltam. Mit csináltam volna egyebet. Belenyugodtam és lenyeltem ezt a keserűséget. Ugy látszik, hogy ezt a csapást én sem kerülhetem ki. Elküldtem hát lemondólag a szakácsnét egy hentes boltba, hozattam vele parizert tíz krajcárért s aztán megvacsoráltam. Még a szakácsnénak is jutott belőle. Ekkor aztán ismét vártuk a feleségemet és higgyék el, hogy most már sokkal könnyebben. Mert az éhes gyomor nál nincs veszedelmesebb ellenség. Nincs ugyan neki se ágyuja, se manlicherje, mégis meg kell előtte kapitulálni.

Nagy robajjal jött aztán haza nagysókára nőm őnagysága. Izgatott volt szerfölött, aminőre méga leghevesebb családi csaták közben sem emlékszem. Ugy hánytavetette, le magáról a ruhadarabokat és szórta szanaszéjjel, hogy a szobaleánynak ugyancsak dolgot adott az összeszedése. Azonban nőm még mindezideig nem szolt egy szót sem, a hagyományos csókot nyomta csak a homlokomra, ami kiszokott járni pontosan, akár elmegyek a hivatalba, akár baba jövök a hivatalból. De egyéb nem történt semmikép.

Azonban alig öltötte magára pompás pongyoláját (máig se fizettük ki az árát) sietett ki a konyhába és ott gyors reudeleteket osztogatott. Megdöbbsentem, mert valami nagy lakomát akart csináltatni. Es ezt onnan tudtam meg, hogy még dobos tortát is hozatott a cukrásztól, azt pedig csak akkor szokta meg-

lani. A pártnak egy tekintélyes frakciója *Molec* Dániel városi főügyész köré csoportosul, a radikális párt pedig, amelynek különösen a kisiparosok közt van elég sok híve, *Dvorák* Károly kereskedőt lépteti föl.

Programbeszéd. Jánosházáról írja tudósítónk, hogy *Maróthy* László dr. a kis-celli kerület szabad-elpárti képviselőjelöltje, ma tartotta itt programbeszédét mintegy 800 főnyi választó közönség előtt. A kaszinó-épület erkélyéről *Nagy* János, a párt al-elnöke üdvözölte a választókat, ezután *Maróthy* László képviselőjelölt lépett az erkélyre és nagy lelkesedéssel fogadott programbeszédet mondott, amely után a választók köréből felszólt *Horváth* István jánosházai kasznár és szép beszédben tolmácsolta a választók ragaszkodását és bizalmát *Maróthy* iránt.

A király születésnapja.

(Ünnepségek az országban.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 19.

Ma ünnepelték mindenféle széles ez országban a király hetvenegyedik születésnapját. A vidék minden városából jelentik a táviratok, hogy az örömnapp alkalmából nagy ünnepségeket tartottak, a templomokban hálaímeit mondtak. Az ország ünnepében résztvett a külföld is. Idegen hatalmak meghódoltak az ősz uralkodó előtt és tiszteletére katonai és polgári ünnepségeket rendeztek.

A fővárosban tartott ünnepségről a következő tudósításunk szól:

A király születésnapját a szokásos ünnepségek között ülte meg ma Arad közönsége. A középületeken, palotákon, a város és megyeházán, színházakon és iskolákon, a nemzeti lobogó lengett.

Aradon.

Városunkban úgy a polgárság, mint a katonaság fényesen ünnepelte meg a felség születésnapját.

Reggel 8 órakor vette kezdetét a katonai ünnepség a waggyongyár melletti vásártéren. A tábori sátorban *Allersdorfer* Julián katonai lelkész celebrált. A sátor melletti padosorokban előkelő hölgyközönség ült, szemben a sátorral állott a tisztikar.

A tábori miséhez kivonult a 33-ik gyalogezred, a lugosi 8-ik honvédezered aradi zászlóaljja

a *Vilmos- és Hadik* huszárezred, a honvédhuszárok és a kis-szent-miklósi tűzér úteg osztály. Az istentisztelet befejeztével *Rieger* Emil, az Aradon időző lovas dandárparancsnok előtt diszelvonulás volt, amely után a katonák hazamasiroztak. Déli 1 órakor diszebed volt a Fehér-Kereszt szálloda téli kertjében hol a királyra az első felkészített *Rieger* Emil tábornok tartotta.

A minoriták templomában szintén ünnepélyes istentisztelet volt, amelyen *Nits* Pál házfőnök celebrált fényes segédlettel. A templom szorongásig megtelt a város és vármegye előkelőségeivel. Az első padosorokban ott voltak: *Salac* Gyula polgármester, *Sarlot* Domokos főkapitány, dr. *Csernovits* Tivadar állami jószágigazgató, *Schill* József vármegyei főjegyző, *Berán* Antal ipartestületi elnök valamilyen diszmagyarban, a pénzügyigazgatóság tisztikara *Beke* Károly pénzügyigazgató, az állami adóhivatal tisztikara *Losoncy* adótárnok, az államvasuti üzletvezetőség tisztikara *Márk* Károly üzletvezető, a kir. törvényszék birói kara *Földes* János, a kir. ügyészség, dr. *Mesz-lényi* Antal kir. ügyész vezetése alatt. A iparkamara *Kristyóry* János kamarai elnökkel élén, valamint az összes állami magánhivatalok és testületek. Az istentisztelet alatt a templomi ének és zenekar *Bokor* Alajos vezetése alatt pompás egyházi dalokat adott elő.

A református templomban *Uray* Sándor lelkész tartott hálaadó istentiszteletet. 11 órakor az aradi zsinagógában is disz-istentiszteletet tartottak. A hazafias zsidóság színtől tölthette meg az imaházat. A kar a Szózatot énekelte el, mely után a főrabbi a nyitott frigyszekrény előtt előimát mondott. A főkantor ezután a XXI-ik zsoltárt énekelte, majd kiemelték a thórát és körmenet után visszahelyezték. Most dr. *Rosenberg* Sándor főrabbi lépett a szószékre és imát mondott a királyért és a hazáért. Hazafias imája mély hatást tett a hallgatóságra.

Ezeneken kívül a többi felekezeti templomokban szintén volt ünnepi istentisztelet.

A fővárosban.

A király születésnapját a magyar főváros közönsége — mint minden évben — az idén

is kegyeletes módon ünnepelte. A főváros középületein, a miniszteri palotákon, törvényszéki, megyei és városi épületeken, hidakon és számos magánházon ki volt tűzve a nemzeti zászló. A különböző hitfelekezetek templomaiban pedig hálaadó istentiszteleteket tartottak nagyszámú közönség részvételével.

A budavári Mátyás-templomban volt a hivatalos istentisztelet. A templom padosrait uri közönség töltötte meg. A szentély padjaiban foglaltak helyet a kormány tagjai, a hatóságok fejei és az idegen államok képviselői. Ott voltak: Széll Kálmán miniszterelnök, Darányi Ignác, Fejérváry Géza báró, Cseh Ervin, Lukács László és Plósz Sándor miniszterek, Csáky Albin gróf a főrendiház és Percel Dezső a képviselő elnöke, Wekerle Sándor a közigazgatási bíróság elnöke, Beniczky Ferenc Pest megye főispánja, Rudnay Béla főkapitány, Márkus József főpolgármester. A templom főbejárójánál Nemes Antal a Mátyás templom apátplébánosa várta *Vaszary* Kolos biboros hercegprimást és hozzá csatlakozott a főpap segédlete. Tíz órakor érkezett a biboros hercegprimás gyönyörű diszfogaton és a papságtól kísérve bevonult a templomba, hol fényes papisegédlettel végezte a hálaadó istentiszteletet, mely 11 órára ért véget.

Mint hogy a záportól átázott *Vérmezőn* elmaradt a tábori mise, a katonaság hálaadó istentiszteletét a budavári helyőrségi templomban tartották meg. A templom előtt a nádortéren a 6. gyalogezred helyezkedett el, míg a templomot a helyőrség tisztikara foglalta el. Ott voltak a negyedik hadtest összes tábornokai és törzstisztelei herceg *Lobkowitz* Rudolf hadtestparancsnokkal az élükön. Az ünnepi nagymiséét *Ványa* Ferenc katonai prépostplébános végezte nagy papi segédlettel.

Ezenkívül a főváros összes templomaiban hálaadó istentisztelet volt. Az evangélikusok Deák-téri templomában *Broschko* lelkész könyörgött a királyért; a református híveknek a Lónyay-utcai gimnázium disztermében tartott istentiszteleten *Kovács* Aron lelkész dicsőítette az uralkodó erényeit; a pesti izr. hitközség dohány-utcai templomában lefolyt ünnepi istentiszteleten *Kohn* Sámuel dr. főrabbi tartotta az ünnepi szónoklatot, az énekrészeket *Lazarus* főkantor és a templomi énekkar adta elő; a zöldfa-utcai szerb templomban nagymise volt, melyet *Nedelkovics* Vladimir főesperes celebrált, utána *Bogdanovics* Lucian budai szerb püspök mondott misét.

A király születésnapja alkalmából Széll Kálmán miniszterelnök délután 3 órakor diszebedet adott, amelyre meghívót kaptak *Vaszary*

tenni, amikor nagy társaság gyűl össze nála egy kis pikáns tracsra. Teremtöm, tán csak nem jön most mindjárt az a sok asszony, akik véle ott voltak azon a gyűlésen. Mert én akkor veszem a kalapomat, meg a botomat és megyek jobb hazába.

Tartózkodva s nem csekély félelem közt fordultam a feleségemhez. Azt hiszem még a hangom is remegett, amikor ezt kérdeztem tőle:

— Édes, talán csak nem vendégeket vársz?

Lesújtóan tekintett rám és én alig birtam kiállani szemeinek szivig ható nézését, aminél csak hangjának gunyja volt élesebb, amidőn ezeket mondta.

— Maga talán nem is tudja, hogy én ma délután gyűlésen voltam, igen a bénákat és csonkákat segélyező egyet gyűlésén. Igenis-uram, mert nem asszony az, aki ilyen gyűlésekre el nem jár. Én eddig nem voltam egyen sem. És most szomorkodva vallom meg, hogy sokat mulasztottam. Nos, tudja meg, hogy helyre akarok hozni minden mulasztást valamilyen gyűlésre el fogok járni ezután. Tudja meg.

Szomoruan ingattam a fejemet s valami siralmas arcot vághattam, mert az ép ott settenkedő szobalány elnevette magát. Azt hittem hogy a feleségem nem fogja tűrni ezt a bizalmaskodást, de csak egy lesújtó tekintet lett rá a válasza. Később láttam be, hogy csak nem tarthatta magához méltónak egy ilyen magasztos pillanatban testi fenytékekkel büntetni egy nálánál sokkal kisebb személyt holmi kicsinyes ok miatt. A pillanat magasztossága megakadályozott minden hétköznapi gondot. És a

pillanat magasztosságának tudata tényleg előntötte a feleségem egész arcát. Csak úgy fénylett és sugárzott az a boldogságtól, amikor folytatta:

— Mert a bénákat és csonkákat segélyező egyesület jótékony egyesület. Összeszedi az országban valahány béma, csonka ember van és azokat ő maga látja el, ő gondoskodik róla. Igenis tudja meg, hogy ezen egyesület minden tagjánál van már ilyen szegény nyomorék, akit csak a színtelen nem sajnálhat s akinek nyomorult voltán csak a lelketlen nem könyezik. Én nem vagyok szívtelen, sem lelketlen, hát én is fogadtam egy ilyen bénát a házamban, el is jön még ma. Hát azért főzünk a konyhában, hogy jól megvendégelhessük. Hiszen annyit koplalt már az istenadta életében bizonyosan...

Csak annyit mertem kérdezni:

— Aztán csakugyan olyan könyörületre méltó az a szegény béma ember?

Méltatlankodva mondta:

— A bénákat és csonkákat segítő egyesület csak igazi nyomorékokat vesz gondozása alá. Biztosíthatom önt, hogy ez a mi bémánk nyolcvanöt éves és még hozzá honvéd...

Reverenciával vettem volna le a kalapot a fejemről, ha történetesen rajta lett volna. Mert mindenkor nagy tisztelettel szoktam viseltetni a honvédek iránt, akik egykor vért ontottak a hazáért és életüket is kockára tették érte. De meg kellett elégednem azzal, hogy meghajoltam feleségem előtt mélyen, amivel nyilván kifejeztem, hogy milyen hálás vagyok nemes cselekedete iránt.

Szóval Kerekes András még aznap este megjelent és rettentő komolysággal mutatkozott be, szemeiben pedig ott csillogott az a fölényes tekintet, a mi szinte megköveteli az embertől, hogy tisztelettel viseltessek az előtte álló iránt s a mely fölény szinte ilyenféle beszédet intéz az emberhez: tudd meg, igenis, hogy te — tartozol rólam gondoskodni.

A mi emberünk -- melleleg megjegyezve, — csakugyan béma volt. De hogy a nyolcvan évet meghaladta volna, mint a hogy a feleségem állította, abban igen-igen támaszkodtam. Sőt olyan javakorábbi arcot mutatott a jámbor, hogy hamarosan gyanakodni kezdtem abban is, hogy ő lehetett volna valamikor honvéd. Ebbeli kételkedésem azonban elszlott csakhamar, mert Kerekes András olyan hajmeresztő dolgokat mesélt el ott nekünk, akik csudálatlan hallgattuk, honvédeletéből s annyira jártas volt a szabadságharc történetében, hogy be kellett vallanom nyomban, hogy igazabb honvéd még sohasem tapoa ezt a hitvány földgolyót.

Csak egyet sajnált a feleségem, hogy nem volt vendégháloja, mert így kénytelen volt Kerekes Andrásnak kint a konyhában ágyat vetni. Azonban ez a vendéghálohiány legkevésbé sem akadályozta meg, hogy legszebb selyempaplanát ki ne vigye neki takaróul. En csak néztem ezt a rettentő nagy gondoskodást, a mivel feleségem körülvette Kerekes Andrást. Szerettem volna ugyan szólni is, mert holmi apró bosszankodás is fészkelődött bennem, de valahányszor szólni akartam, olyan szemeket vetett rám nóm ónagysága, hogy én ijedten

Kolos bibornok hercegprimás, báró Fejérváry Géza, Lukács László, dr. Wlassics Gyula Dányi Ignác, Cseh Ervin, dr. Plósz Sándor, és gróf Széchenyi Gyula miniszterek, gróf Csáky Albin, a főrendiház elnöke, Percel Dezső, a képviselőház elnöke, dr. Wekerle Sándor, a közigazgatási bíróság elnöke, Rakovszky István, az állami számvéviszék elnöke, Szabó Miklós a királyi kuria elnöke, Oberschall Adolf, a budapesti kir. tábla elnöke, Hammersberg Jenő kir. koronaügyész, dr. Székely Ferenc, budapesti kir. főügyész, Benicky Ferenc, Pestmegye főispánja, lovag Czibulka Hubert altábornagy, Klobucsár Vilmos altábornagy honvéd főparancsnoki adlatus, báró Steininger Károly, Csesznák Bejamin és Bihar Ferenc altábornagy, lovag Albach Gyula, Potiorek Oszkár és báró Taxis József vezérőrnagyok, báró Podmanický Frigyes, a közmunkák tanácsának alelnöke, báró Eötvös Loránd, a tudományos akadémia elnöke, Márkus József, főpolgármester, Bogdanovics Lucian, budai gör. kel. püspök, Szász Károly, ev. ref. püspök, Barkas Gyéza, min. tanácsos, Rudnay Béla, főkapitány, Romy Béla, osztálytanácsos, Halmos János, polgármester, Kisfaludy A. Béla, a tudományegyetem rektora, Ilsvay Lajos, műegyetemi rektor, Hutya Ferenc, az állatorvosi főiskola rektora, Benicky Lajos, Pestmegye alispánja, dr. Nemes Antal apát, budavári plébános, Trajanos Germanos, görög archimandrita, Bachát Dániel, evang. főesperes, Haypál Benő, budai ref. lelkész, dr. Kohn Sámuel, pesti főrabbi, Rákosi Jenő, az Otthon elnöke, Vészi József, a budapesti újságírók egyesületének elnöke, dr. Hazay István, miniszteri titkár.

A vidéken.

Debrecen. A király születésnapja alkalmából tegnap az összes templomokban hálaadó istentisztelet volt a városi és megyei hivatalnokok jelenlétében. A pavillon-kaszárnya előtt tábori mise volt. Délben Wolafka püspök 200 terítékű bankettet adott a Bikában.

Borosnyó gyógyfürdő közönsége is megünnepelte ő felsége születésnapját. Az épületeket fellebogózták, reggel zenekar járta be a kies fürdőtelepet a himnusz hangjaival, 9 órakor pedig az egész közönség a kápolnába gyűlt, a melyben Matyackó Tivadar unghvári kanonok misézett.

Turóc-Szent-Mártonban azzal ünnepelték meg a király születésnapját, hogy a vármegyei székházban leleplezték a királyi pár elajfestésű arcképeit, a melyeket Skutecky Döme fentett a megye megrendelésére. Dél előtt 10 órakor istentisztelet volt a rom. kath. templomban, 11 órakor pedig törvényhatósági közgyűlés, a mely előtt a két igen szépen sikerült képet lelep-

lezték. Az ünnepi beszédet Justh Ferenc orsz. képviselő mondotta. A közgyűlésből a miniszterelnök utján hódoló táviratot küldtek a királynak. Közgyűlés után 80 terítékű fényes banket volt, a melyen sok lelkes pohárköszöntő hangzott el.

A külföldön.

Lipcseben Ferenc József király születésnapja alkalmából tegnap reggel a katolikus plébánia-templomban ünnepes istentisztelet volt, a melyen jelen volt az osztrák-magyar konzulátus és az osztrák-magyar segítő-egyesület. Ő felségének a következő táviratot küldték:

A lipcsei osztrák-magyar segítő-egyesületnek és az osztrák-magyar kolóniának ünnepi istentiszteletre összegyűlt tagjai a konzulátus utján legalázatosabb tisztelettel legbensőbb szerencsekívánataikat fejezik ki legkegyelmesebb császáruk és királyuk Ferenc József ő felsége mai születésnapja alkalmából.

Cettinjeből táviratozzák: A tegnapi diszebeden Miklós fejedelem a következő pohárköszöntőt mondotta:

Ferenc József császár és király ő felsége, hatalmas szomszédom iránt legmélyebb hálával és legtiszteletesebb barátsággal lévén eltelve, örömmel vártam születésnapjának szerencsés visszatértét, hogy abban az örömben részesülhessek, hogy ez ünnepies alkalommal újra kifejezhessék fenkölt személyéhez való nagy ragaszkodásomat és jókívánásaimat. Adja az ég, hogy még sok éven át ünnepelhessek e nevezetes nap visszatérését. Kérem az itt összegyűlt méltóságokat és a diplomáciai testületet, hogy velem poharat emeljen a császár és király ő felsége drága egészségére. Éljen Ferenc József császár és király ő felsége!

A katonai zenekar, a mely az ebéden hangversenyezett, a fejedelem szavai után a Gotterhaltét játszotta. Délután a népligetben hangverseny volt, a melynek elején és végén szintén a Gotterhaltét játszották.

Bécsben a király születésnapja alkalmából ünnepélyes helyőrségi istentisztelet volt a katonai előkelőségek jelenlétében. A diszszemle az esős idő miatt elmaradt. A Szent-István templomban Gruscha biboros-hercegek ünnepi misét mondott, a melyen jelen voltak az összes miniszterek a főbb katonai és polgári méltóságok, az állami és városi hatóságok és a hivatalnoki kar. A Dunán veszteglő flotta zász-

lódiszt öltött. A „Szamos hajón ünnepies mise volt, a melyen jelen volt a hajók egész legénysége. A veterán-egyesületek tagjai mintegy 17.000 en, a fogadalmi templomban hallgattak misét. Gruscha hercegek diszebedet adott, a melyen jelen volt Goluchowski külügyminiszter, Kállay közös pénzügyminiszter, Körber miniszterelnök az osztrák kormány többi tagjaival, és ssk előkelőség. A hercegek pohárköszöntőt mondott a királynak, a mely után az arzenálban egy ágyulövés dördült el.

TÁVIRATOK.

Izland minisztere.

Kopenhága, aug. 18. Rejkjavikból jelentik e hó 9-éről, hogy az izlandi althing (felsőház) második olvasásban változatlanul elfogadta az alkotmánynak akként való módosítását, hogy egy izlandi polgár mint Izland külön minisztere állandóan Kopenhágában lakjék.

Kertész nappal,

Szelle éjjel szállit.

(A kiscserélt butorok és képek.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 19.

A barlang kiürült. Az a sok butor, melynek majd mindegyik darabjához temérdek küzdelem és keserves jogtalanság emléke fűződik, mind már fel van raktározva a Petőfi-utcában, a Farkas-féle ház tágas pincéjében. Ott maradnak most a bünnel szerzett butorok, míg szeptember 6-án, a mikorra az árverés valószínűleg ki lesz tűzve, megperdül a dob s mindenki vehet, a mennyi tetszik. Sok ember fogja itt vizontlátni régi kedves butorait, sok asszony a menyasszonyi stafirungját.

A butorátszállításánál Szelle csodálatosképpen nem fejtett ki semmiféle erőszakot.

De annál különbet cselekedett Szelle. Éjjel, mikor senki sem láthatta őket. Egy-egy kocsira zongorát rakott, egy harmadik kocsit pedig megrakott butorokkal és azokat elszállította Uj-Adára.

Megirtuk legutóbbi számunkban, hogy Török Dénes végrehajtó és Kertész dr. helyettese

hallgattam el és kotródtam be, a dolgozó szobába.

Szóval Kerekes Andrásnak jó dolga volt, talán még kisgyerek korában se volt ilyen. Ambár ő erősen állította, hogy gazdag, előkelő családból származott és gyermekkorában se lyemben, bársonyban járt, de tetszik tudni a sors mostohasága, meg a kitört szabadságharc, ami után elkobozták egyes emberek, az igaz hazafiak vagyonát, teljesen tönkretette s most ő is, mint sok annyian, kénytelen a mások jószívűségére szorulni. — Hanem azért várjanak csak, majd visszaadja ő ezt a szivességet háromszorosan is. Így biztogatott bennünket sokszor.

Általában a tény az, hogy Kerekes András nem cserélt volna senkivel. Ugy élt a konyhában, mint valami kiskirály. Ha sokáig kedve tartotta, aludt tiz óráig is és ilyenkor a feleségem nem engedte meg, hogy a szakácsné meggyujtsa a tüzet a konyhában, mert a vendéget nem volt szabad álmából fölzavarni. Persze, hogy én aztán ilyenkor rendesen reggeli nélkül, éhesen indultam a hivatalba, ha ugyan valamelyik tejszarnokban föl nem hörpintettem egy csésze teljes vizet. Máskor meg nem tudott sokáig aludni, hanem fölébredt, fölkelni ugyan nem kelt föl, semmi kincsért, de fölzavarta a szakácsné, hogy készítsen neki kávé, mert ő éhes. Ilyenkor aztán meg az volt a baj, hogy elhülve élveztem a kávé, mert a szakácsné — feleségem parancsából — elkészítette a mi kávékat is egyszerre. Hogy ez a kávé aztán, mikorára mi rendbe jöttünk, elhült egészen, nagyon természetes.

Kerekes András különben ott evett velünk

együtt az asztalnál. Mikor pedig zsur volt nálunk, akkor meg éppen büszkélkedve ültette feleségem a legfőbb helyre. En ugyan eleinte tiltakozni akartam ez ellen, de hát feleségem azzal intett le, hogy ki tudja, milyen nagy ur családból származik ez a szegény honvéd, ki tudja, hogy milyen előkelő vendégségekben lehetett már része, azért hát szivtelenség volna tőlünk kizárni most, a mikor szegény sorsba jutott. Különben Pókayné is így szokta. Persze, persze, mások is így szokták. Hát én is bele nyugodtam.

Kerekes András aztán ur lett a háznál, nagyobb ur, mint én magam, mert mindig csak az ő szavára hallgattak. De minden szava aztán valóságos parancsként volt a házam népéhez intézve. Nagy hatalma lett egyszerre. Érezte is ezt Kerekes András, mert rám egész lenézőleg tekintett. Pedig már nemcsak a cipőmet használta, de szép pepitanadrágom is az ő testére került hamarosan. Sőt egy alkalommal, mikor a feleségemnek előkelő vendégei voltak, ő rajta pillantottam meg egyetlen fekete szalonruhám is. Ruttul állt rajta az istenadán, de a feleségem mégis csak ráadta, most csak nem engedhette meg, hogy ne legyen szalonképes, a mikor magas vendégek látogatják meg a szegény béna embert.

Hát a pipám is a szájába került rövid idő alatt. Megóhajtotta szegény, azért csak nem tagadhatta meg a feleségem. Persze a szivartárcám mindig rendelkezésére volt bocsátva és dicséretére legyen mondva Kerekes Andrásnak, nem is volt hiába bocsátva a rendelkezésére. Csak azt nem szerettem, hogy mindig a leg-

rosszabb fajtát szivta, úgy hiszem, sohse szivhatott jót, vagy úgy hozzá lehetett szokva a rosszhoz, hogy a jobban nem is talált semmi élvezetet. Különben a dolgozó szobám lett rövid idő alatt a nappali szobája. Es ha énekem valami dolgom akadt odabenn, olyan alázatos arccal kellett bemennem, mintha a király elé járultam volna . . .

Egyszer azonban nagy sirásra érkeztem haza. Feleségem szeméből hullott a köny, mint a patak, de egy szót se tudtam belőle kicsikarni. Kerekes András meg zord ábrázattal szivta a legfinomabb muskotálydohányomat. A szakácsné, azonban megtudtam mindent. Kerekes András goromba volt a feleségemhez. Péntek kért tőle, de feleségem csak keveset adott neki és mikor hiába követelte a husz forintot, azzal fenyegetődzött, hogy — megveri a feleségemet.

Fölforrt bennem a düh. Kirohantam a konyhába.

— Honvéd, maga Kerekes András? . . .

Durva hangon válaszolta:

— Mondtam már.

— Na, hát majd holnap megnézem a honvédek névsorában! — kiáltottam haragosan.

Es Kerekes András másnap reggel nem volt sehol. Azonban nyomtalanul eltűnt a feleségem összes ezüst készlete is.

Am azért nőm ő nagysága nem engedte, hogy Kerekes András után a rendőrség utján nyomozzunk . . .

még déli 12 órakor három zongorát láttak a Szelléék lakásán. Mikor délután 3 órakor vizs-
zamentek, már csak egy zongora volt ott.

Tegnap éjjel, azaz ma reggel hajnalban az-
tán egy rendőr és egy hírlapíró láttak három
stráfkocsit végigvonulni a főtéren. A hírlapíró
rögtön értesítette *Kertész Miksa* dr. tömeggond-
nokot, a közrendőr pedig *Kovács* inspekciós
rendőrtisztnek tett jelentést. Kovács rendőrhad-
nagy jegyzőkönyvet vett fel az esetről. A hírlapíró is, a rendőr is látták, hogy a két első
kocsin egy-egy zongora volt, az utolsón pedig
különböző butorok.

Kovács hadnagy ekkor *Bedő Árpád* dr.
rendőrfogalmazóért küldött s egyuttal átkül-
dött Uj-Aradra egy detektivet, hogy nyomozza
ki, merre hatolt a kocsí. A detektív legelőször
is az uj-aradi vasúti állomásra sietett, de oda
sem akkor, sem a mai nap folyamán nem vit-
ték a butorokat. Még Uj-Aradon látták a há-
rom kocsit, aztán befordultak egy utcába, ahol
aztán nyomuk veszett.

Ámde a rendőrség sem tehetett volna
semmit ez ellen. Mert Szelléék joga van azo-
kat a butorokat, melyek lefoglalva nincsenek,
elszállítani. *Bedő Árpád* dr. most nem tartóztat-
hatta volna le a butorokat, mert nem tudhatta,
hogy azonosok-e a lefoglalt butorokkal.

Kertész rögtön megtette a feljelentést olyan
irányban, hogy a zongorák, melyeket a csőd-
ben lefoglaltak, biztos helyre kerüljenek. —
Szelle ugyanis nem kért engedélyt a tömeg-
gondnoktól arra nézve, hogy a zongorákat el-
szállíttassa. Valószínű ugyanis, hogy Szelle a
zongorákat és az elszállított butorokat Uj-
Aradon valami magánháza belyezte el.

Délután *Bedő Árpád* dr. kihallgatta *Török*
Dénes végrehajtót, aki azt mondta, hogy a
zongorákat délután 3 órakor nem látta már
azon a helyen, ahol délelőtt állottak, de mint-
hogy nem járt délután végig az összes szobák-
ban, nem tartja kizártnak, hogy Szelléék azo-
kat más szobába, a padlásra, vagy a pincébe vit-
ték, s aztán éjjel elszállították.

Bedő Árpád dr. áttette az ügyet az ügyész-
séghez s *Lehrmann Viktor* dr. kir. alügyész a
házkutatás megejtését indítványozta az eltűnt
zongorák miatt. Minthogy azonban a zongorá-
kat két tanu állítása szerint elvitték, a házku-
tatás fölöslegessé vált.

Ma reggel folytatták a butorok azonossá-
gának megállapítását és *Eliás Lipót* butorszál-
lító kocsijaiba való berakását. Érdekes, hogy
Szelléék a perzsa szőnyegek legnagyobb részét
kicsérélték értéktelen lim-lommal. Egy szakértő
kereskedő, a *Rosenblüch*-cég egyik alkalmaz-
zottja konstátálta, hogy azok a szőnyegek, me-
lyek az átvételnél találattak, nem perzsa sző-
nyegek voltak, holott a leltárban kizárólag per-
zsa szőnyegek voltak felvéve.

A képeknél is történt kicserélés. Így volt
egy eredeti *Faust*-kép, talán még a reneszánsz
idejéből. Szelle ezt a *Faust*-képet *Balla Frigyes*
festőművészszel, aki különben az átvételnél
mint szakértő szerepelt, lemasoltatta és ép oly
keretbe tette, mint amilyen az eredeti volt,
mely körülbelül 5—6000 koronát érhetett. Az-
után volt egy *Böhm Pál*-féle tájkép. Szelle most
az átadásnál egy közönséges színnyomatot
adott át.

Eltűnt néhány eredeti *Defregger*-kép. Ezen-
kívül egy csendélet egy ismeretlen klasszikus
mestertől. Szelle e helyett egy *olesófejta tájké-
pet* adott át *Török Dénes*nek. Mikor *Balla* szak-
értő azt mondta, hogy ez nem csendélet, Szelle
azt felelte erre:

— Dehogy nem, hiszen csend van a táj-
képen.

Szelle lakásában több mint 50 képet talál-

tak. Ezek között néhány igazán értékes, klasz-
szikus időkből származó *Madonna*-kép is van,
melyeknek muzeumokban volna méltó helyük.

Van ezenkívül egy a *Tizian* ecsetjére valló
„*Krisztus a kútnál*” című olajfestmény, mely
szerény becslés szerint 10—15000 koronát is
megér.

MULATSÁGOK.

(=) **A menyházai orvos-bál.** A kies fekvésű
Menyháza fürdőn pezsgő élet uralkodott szom-
baton. Ekkor tartotta az aradmegyei orvosszö-
vetség nyári mulatságát, a mely ugy erkölcsi,
mint anyagi tekintetben magasan fölülmulta a
sablonos mulatságok nivóját. A bálon megjelentek
Urbán Iván főispán, *Vásárhelyi Béla*, *Dál-
noki Nagy Lajos*, *Hegedűs László*, a *Jakabfy*
családok, az aradi és vármegyei intelligencia
nagy része. A mulatságon megjelent hölgyek
névsora a következő:

Leányok: Andracsek nővérek, Ballauer Mag-
da, Boros Dóra, Janka és Malvin, Balázs Margit
Világos, Bauer nővérek, Berger Iza, Czirkál
Ilon, Fischer Ella, Fleischer Aranka, Gold-
schmidt Cecília, Glück Margit, Groszmann
Hermin Gvedecke Berta, Berlin, Groszmann
Ella, Heppes Szeréna, Illés Vilma Menyháza,
Kaufman Rencé Pankota, Karácsonyi nővérek,
Kapdebo nővérek, Keszenbaum Jolán, Keller
Janka, Koncz Margit, Karancsy nővérek H.-
M.-Vásárh. Kádas Aranka, Müncz Jolán, Mada-
rász Anna, Moser nőv. B.-Csaba, Pünköszt, Böske,
Gizi és Marcsa Debreczen, Rimanczy Marcsa,
Spitzer Juliska Dombegyháza, Stern Flóra Arad,
Szathmáry Anna, Szondy Bella, Schatteles Ju-
liska Földeák, Singer Ilona, Tompa Alice,
Weisz Adél Almás, Vásárhelyi Janka, Werner
Mariska Vertán Irénke, Werner Józsa, Verzár
Irén, Weisz Margit, Zimmermann nővérek.

Asszonyok: Andrányi Károlyné (Arad), dr.
Balázs Sándorné Világos, Berger I-né Arad,
Boros Vidáné Arad, dr. Baross Ferenczné
B.-Sebes, dr. Brück Gyuláné, dr. Balogh Benőné
M.-Bánhegyes, Breimer Antalné M.-Kovács-
háza, dr. Borsos Gézné B.-jenő, dr. Csávásy
Zoltánné Gurahonc, dr. Dénes Jakabné Buttyin,
Friebeisz Miklóné Arad, Fischer Adolfné, özv.
Fleischer Vilmosné N.-Várad, Fischer Antalné
Arad, dr. Flamm Albertné Csermő, dr. Fényes
Samuné dr. Fekete Józsefné Buttyin, Fáy
Károlyné, Glück Ignáczné, Goldecke M.-né,
Berlin, dr. Hubayné Kisjenő, Hegedűs László-
né Arad, Istvánffy Béláné Szemlak Illés
Albertné M.-Dgyháza, Jahn Vilmosné Boros-
Sebes, Jakabffy D.-né, Kádas Antalné Arad,
özv. Kabdebo Béláné Talpas, özv. Kabdebo
Kálmánné Arad, Korek Gusztávné Buttyin, dr.
Klein Béláné Gyorok, Kaufmann Ignáczné Pau-
kota, Keszenbaum M.-né, dr. Löw Mihályné
B.-Sebes, dr. Löwinger Miksáné Arad, dr.
Ludig Istvánné Arad, Madarász Antalné Arad-
Gáj, Müncz Ferencné Arad, Nagy Jánosné,
Náráckgy Gyuláné Körösbánya, dr. Podhászka
L.-né Elek, Pünkösdy Ferencné Debreczen, özv.
Paradeyser Lajosné Borossebes, Papp Györgyné,
dr. Radó Károlyné Arad, Rögler Mihályné Bo-
rossebes, Sármezey Eadréné, Szathmáry Gyulá-
né, dr. Singer Jánosné, Schreyer Jakabné
Csermő, Stern Vilmosné Arad, Steigenbergné
Dombegyháza, Spitzer Károlyné Dombegyháza,
dr. Schäffer Samuné M.-Kovácsháza, Scherhag
Erőné, Scherhag Hermanné, Szondy Béláné,
Tábor Gyuláné Arad, Urbán Ivánné Arad, özv.
Ujházi Józsefné, Weisz Józsefné Pankota, özv.
Végh Aurelné Arad, Weisz Ignáczné Almás,
Vásárhelyi Józsefné, Werner Imréné.

(=) **Cigányzenészek táncvigalma.** Sikertűlt
nyári táncmulatságot rendezett tegnap a család
nagyerdőben *Erdélyi Tóni* zenekara az aradi
Kossuth-szobor alap javára. Az első négyest 80
pár táncolta. Jelen voltak:

Asszonyok: Hoffer Mihályné, Stefan Jánosné,
Lókeyné, Markovitsné, Erdélyi Antalné, Madarász
Jánosné, özv. Albert Jánosné, Kovács Sándorné, Op-
ritz Pálné, Zsigmond Györgyné, Frenner Mártonné,
Stumpfer Józsefné, Tóth Pálné, Szkemende Alajosné,
Szida Mihánné, Szathmáry Szilárdné, Opritz Jánosné,
Erdélyi Imréné stb.

Leányok: Vad Jolánka, Vad Olga, Hoffer nő-
vérek, Madarász Juliska, Flóra Mariska, Lókey Ju-
liska, Markovits Miléva, Szida nővérek, Janitsok
Jusztina, Albert nővérek, Bejo Mariska, Kovács Te-
rész, Zsigmond Giza, Brunner nővérek, Friedmann
Mariska, Galik Amalia, Schneider Anuska, Prinz
Erzsébet, Erdélyi Erzsike stb.

A magyarországi szabók kongresszusa Aradon.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 19

Első nap.

A második kongresszust tartották meg
tegnap a magyarországi szabómesterek. Sok
bajuk van nekik is, mint minden iparágbeli
mesterembernek. Küzködnek ők is, mint a
többiek, a külföldről bekerülő készárúk, a *tisz-
tességtelen verseny* és egyebek ellen. Sok olyan
dolgot hoztak fel, a mit bizony meg lehetszív-
lelni. Sajnos, azok a panaszok, melyek a kong-
resszuson elhangzottak, nagyrészt olyanok, hogy
azok orvoslása más munkásokat is sújtana. Így az
iparendélyek kiadásának korlátozása, a mi
egy értelmű a fiatalabb iparos nemzedék ér-
dekeinek a megsértésével. Vagy pedig ilyen a
női nomen lévő szabók elleni javaslat. De hát
csak óhajok.

Sokkal komolyabb és mélyrehatóbb bajaik
vannak a szabóknak még, semhogy ilyen ki-
csiny dolgokkal bibelődjenek. Ott van első
sorban a kész ruhák behozatala. Ez ellen kel-
lene testületük egész erkölcsi súlyával fellépni.
Vagy pedig a tisztességtelen verseny, mely
több kárt okoz nekik, mint a varrónők.

A kongresszus lefolyásáról tudósítónk a
következőkben számol be:

Szombaton este érkeztek Aradra a kong-
resszus tagjai, kiknek névsorát már közöltük.
A vasutnál Inokai *Tóth Lajos* aradi szakcso-
port elnöke fogadta és üdvözölte a vendége-
ket. Azután a „Vadember”-ben ismerkedési es-
tély volt.

Vasárnap délelőtt 11 órakor vette kezdetét
a városháza dísztermében a kongresszus.

A kongresszus tagjait, *Kristófi János* az
aradi kereskedelmi és iparkamara elnöke a
következő lelkes szavakkal üdvözölte:

Üdvözlöm önöket, mint a magyarországi
szabó iparosok második országos nagygyü-
lésnek tagjait, a k k városunkat választották
tanácskozásiuk székhelyül. Az önök szakmá-
jában olyan nagy és nehéz bajok várnak or-
voslására, melyek jogosulták, sőt kötelességgé
is teszik a meleg érdeklődést. Valóban t.
Uraim a kézmű ipar helyzete nehéz, és
csakis maguknak a kézműiparosoknak össze-
tartása vállvetett munkálkodása könnyíthet
azon.

Különösen áll ez a szabó iparosra, melyre
óriási teherrel nehezdednek az Ausztriával való
közgazdasági viszonyok hátrányos követke-
ményei a hazai szabók megélhetését csak-
nem lehetetlené tevő kész ruha behozatal.
Nem kecségetem magamat azzal, hogy ba-
jaikon egy kongresszus határozatával segí-
teni lehessen. Ezek a bajok oly mélyen gyö-
keresnek, olyan sokféle tényezőnek össze-
hatásából származnak, hogy azoknak elhárí-
tása egyszerre szinte lehetetlen is. De ha
önök tanácskozásiuk során reá mutatnak a
szabó ipar káros helyzete részleteire, ha
megtudják jelölni az utakat és módokat a
kibontakozásra és ez által anyagot szolgál-
tatnak a magas kormány kezébe, mely sok
jóindulattal és szívós kitartással igyekezik a
a magyar kézműiparos osztály sorsát javítani,
ezzel már oly hasznos munkát végeznek,
melyért érdemes volt ide fáradni.

A díszelnök szavait lelkes éljenzés zárta be.

A kongresszus *Rosenberg N. Ferenc* indítvá-
nyára korelnökül egyhangulag megválasztotta
Kalmár István szegedi szakosztály elnökét, a ki
megköszönve a bizalmat, indítványára *elnökök*

megválasztottak: *Cserna Lajos* (Budapest), *Weisz Károly* (Nagyvárad), *Inokai Tóth Lajos* (Arad), *Weinberger Lajos* (Budapest), jegyzökké *Moskovits Izidor*, *Heller Lajos*, *Rosenberg N. Ferencz* és *Scheffer Henrik*.

Cserna Lajos a maga és elnöktársai nevében lelkes szavakban sietett megköszönni a kongresszus tagjainak a bizalmát. A kongresszust megnyitja, miközben bemutatja az országos ipartestület képviselőjében megjelent dr. *Soltész Károly* titkárt, a kit arra kér fel, hogy a szabó iparosok kemoly tanácskozásait ez alkalommal figyelemmel kísérve legyen annak idején a kongresszus határozatainak igaz szószólója.

Dr. *Soltész Károly* küldői nevében köszönetét fejezte ki az őszinte szavakért és előre is megígérheti, hogy az országos ipartestület mindig szeretettel karolja fel a kisiparosok érdekeit.

Rosenberg N. Ferenc jegyző olvasta fel a kereskedelemügyi miniszter üdvözlő sürgönyét, melyet a kongresszus tagjai szintén lelkes éljenzéssel vettek tudomásul.

(Üdvözlő sürgönyök.)

Cserna János elnök indítványára a kongresszus *Hegedüs Sándor* kereskedelemügyi miniszter valamint a Székely-hídon betegen fekvő *Ráth Károly* kir. tanácsos nevére, mint az iparosok lelkes vezérferfiának üdvözlő sürgönyököt menesztettek.

Ma délelőtt érkezett meg *Hegedüs* miniszter és *Ráth* kir. tanácsos távirati köszönete.

Hegedüs válasza így szól:

Szabó iparosok országos nagygyűlése elnökségének

Arad.

Köszönettel vettem a nagygyűlés üdvözlését s midőn eredményes munkálkodást kívánok, biztosíthatom a nagygyűlést hogy határozatait annak idején beható megfontolás tárgyává fogom tenni.

Hegedüs.

Ráth Károly pedig ezt a választ küldte:

Inokai-Tóth Lajos elnök

Arad.

Hálásan köszönöm és viszonzom üdvözlését, közérdekű munkájuknak teljes sikert kívánva, csekély támogatásomat felajánlva

Ráth.

Weinberger Ferenc jegyző olvasta fel ezután az első kongresszus határozatait, melyben többek közt kéri a jelenlegi adócenzus leszállítását, a szavazati jog kiterjesztését a kisiparosokra, a betegsegélyező pénztárak államosítását s az iparigazolványok kiállítására körüli szigorubb ellenőrzést.

(A tisztességtelen verseny ellen.)

A tárgysorozatnak egyik legérdekesebb pontját képezte a kongresszus első napján *Cserna Lajos* elnök előterjesztése, mely a tisztességtelen versenynyel szembeni védekezésre vonatkozott. A következő határozati javaslatot terjeszti elfogadásra: Mondja ki az Aradon megtartott országos szabóiparosok kongresszusa, hogy a képesítéshez kötött iparágaknál csak a tanoncidejüket kitöltött tanoncok részére tartja kívánatosnak a munkakönyv kiállítását s ehhez képest szükségesnek tartja, hogy az ipartörvény 101. §. d) pontjának rendelkezései kibővítsenek, illetve kiegészítsenek.

Sarkady Mihály (Kolozsvár) indítványozza, hogy egyes iparhatóságok csak olyan iparosoknak állíthassák ki iparjogok gyakorlására iparengedélyeiket, a kik az illető szakosztályok véleménye alapján szakképzett iparosoknak vannak elismerve. *Szakál József*, *Bedöcs Iván*,

Goldstein Jakab, *Weinberger József*, *Félix Jakab* hozzászólása után az előterjesztett határozati javaslatot némi kiegészítésekkel elfogadták.

Weisz Károly a nagyváradai szakosztály elnöke felsorolta azokat a sérelmeket, a melyek az Ausztriából behozott kész munkák révén a hazai iparosokat megkárosítják. Ennek megszüntetésére nézve a következő határozati javaslatot kéri elfogadni: Amennyiben a megrendelések gyűjtésére vonatkozó 1900. évi XXV. t.-cz. az ipari telepen kívül eső helyeken felveendő megrendeléseket szabályozza és korlátozza, a külföldi áruk raktárain ez irányban eddig elkövetett tulkapásokat és visszaéléseket megszüntetni hivatás van: „mondja ki az országos nagygyűlés, hogy felterjesztést intéz a magyar kormányhoz, amelyben kéri, miszerint a mérték felvétele után megrendelésre Ausztriában készített szabóipari munkák behozatala eltiltassék és a Magyarországon kereskedelemre és szabóiparra engedélyt nyert ausztriai gyárosok és nagyiparosok megrendelési gyűjtése és mértékfelvétele az 1890. évi XXV. t.-c. rendelkezései alá vonassanak.”

A határozati javaslat elfogadása mellett érveltek *Scheffer Henrik*, *Vass Károly*, *Szakál József* (Szeged), *Petőc Endre*, *Bertha Pál* és *Rosenberg N. Ferenc*.

(A vigéc-törvény módosítása.)

Rosenberg N. Ferenc, az aradi szakosztály titkára elég hathatós érvekkel mutat rá az 1890. évi XXV. t.-c. III. szakaszának értelmezésére, mi nem eléggé védi meg a vidéki iparosok érdekeit a betolakodó vigécekkel szemben.

Az előadó befejező szavai után *Weisz Károly*, *Scheffer Henrik*, *Moskovits Izidor* és *Sarkady Mihály* indítványára a kongresszus elhatározta, hogy az ipartestület útján feliratot intézzenek a kereskedelmi miniszterhez, hogy a törvény e szakasza módosíttassék, hogy a vigécek meghívó levél felmutatása mellett ne igen utazgathassanak.

(Sok az adó.)

A kongresszus *Cserna Lajos* indítványára kimondotta, hogy az 1884. évi XVII. t.-c. 58. §-ának betartására irányuló hatósági ellenőrzés országszerte lanyha s ehhez képest szükségesnek tartja, hogy az ipartörvény érintett szakasza betartásának ellenőrzésével megbízott közhatóságok ezen megbízatásuk szigorubb keresztülvezetésére, valamint az ipartörvény 157. §-ának szigoru alkalmazására miniszteri rendeletben utasíttassanak.

(A közös vámterület megszüntetése.)

A kongresszus *Inokai Tóth Lajos* előterjesztésére a következő határozati javaslatot hozta: Kimondja a szabó iparosok aradi országos kongresszusa, hogy minden törvény keretén belül megengedhető eszközzel oda fog hatni, hogy az Ausztriával kötött közös vámterület megszüntetessék, és az arra hivatott összes fórumokat megkeresi az iránt, hogy Magyarország gazdasági önállóságát a magyar ipar javára és áldására visszaállítsák.

(A társasvacsora.)

Az aradi szakcsoport tagjai tegnap este a vidéki vendégek tiszteletére a Kass-féle sör-csarnok nagytermében társasvacsorát rendeztek, melyen az aradi iparosok között ott láttuk: *Kristyó János* kamarai elnököt, *Edvi-Ilés László* kamarai titkárt, *Berán Antal* ipartestületi elnököt, *Kiss Ferenc* titkárt, *Holtzer Mihály* *Holtzer József*, *Inokai Tóth Lajos*, *Jakabffy István*, *Rosenberg N. Ferenc*, *Hetessy István*, *Hansly János*, *Szabáry Márk*, *Rubinstein Géza*, *Joszif Mihály*, *Garai Sándor*, *Zsibrita Flórián*, *Moskovits Izidor*, *Kiss András*, *Csatlós Ignác*, *Pataky Jakab*, *Kaiser Lipót*, *Pick Sámuel*, *Berger István*, *Sugár József*, *Dresser József*, *Georgiades*

József, *Klár Ferenc* és neje, *Förster Dávid*, *Rosenberg Hermant* stb.

Az első lendületes felköszöntőt *Kristyó János*, a legelső magyar emberre a királyra mondotta. A kongresszus tagjai felállva hallgatták meg a szónokot. *Berán Antal* az ipartestület elnöke *Hegedüs Sándor* kereskedelmi minisztert éltette, mint az iparosok vezérét. *Berveiler János* lendületes szavakban *Kristyó János*, az aradi iparosok vezérferfiára emelte poharát. *János* az önálló vámterület mielőbb létesítésére *Kristyó János* szavakra a férfiakra ürtette a poharát, akik e nagy munka keresztül vitelében közreműködnek.

A kongresszus tagjai nagy közönség jelenlétében ma délelőtt megkoszorúzták a vértanuk szobrát. Az ünnepi beszédet *Cserna István* tartotta.

A kongresszus tagjai közül ma többen a kora reggeli órákban ellátogattak a vesztőhelyre is.

Második nap.

(A szabónők ellen.)

Ma délelőtt 9 órakor folytatja a kongresszus tanácskozásait. Az elnök megnyitó beszéde után *Weinberger* előadó előterjeszti határozati javaslatát, melynek éle a szabónők ellen irányul. *Cserna* elnök figyelmezteti vidéki kártársait, hogy miképpen védekezzenek a női kontárok ellen. *Kállai*, *Sarkadi*, *Cserna* hozzászólása után *Rosenberg* azt kívánja, hogy a varrónők munkájára nézve a házi-ipari jelleg töröltessék és kényszeríttessenek a varrónők az iparjog megváltására. *Róth* (Szeged) azt kívánja, hogy határozatilag mondassék ki, miszerint az ország összes ipartestületi elnökei kéressenek fel ezirányban a legszigorubb ellenőrzésre. *Kaiser* azt kifogásolja, hogy azok a lányok, kik a varrást megtanulták, felszabadulásuk után mindjárt otthon folytatják a mesterségüket és rontják a szabók iparát.

Tárgyalás alá került *Rosenberg N. Ferenc* határozati javaslata, mely így szól:

Tekintve azt, hogy a magyarországi szabó iparosoknak országos szervezete nincs, tekintve azt, hogy ilyen országos szervezet nélkül, céltudatos és erélyes akciót a szabó iparnak súlyos bajai iránt, eredményesen elérni nem lehet.

Kimondja az Aradon 1901. évi augusztus hó 18—19-én megtartott II. országos szabóiparosok nagygyűlése, hogy egy országos szövetség megalakítása elodázhatlan szükséglet képez, utasítja a legközelebbi országos kongresszust, hogy azt alakítsa meg.

A kongresszus elvben elfogadja a javaslatot és ennek életbeléptetését a legközelebbi kongresszus feladatává teszi.

Ezután az indítványok következtek. Amint ezeket letárgyalták, a jövő évi kongresszus helyét állapították meg. Budapest és Szeged körül folyt a vita, míg végre a többség Szeged mellett döntött.

Ezután *Cserna* berekeszti a kongresszust és köszönetet mond *Kristyó*nak a szíves közreműködésért. *Kristyó* hosszabb beszédben buzdítja a szabó iparosokat az összetartásra.

Holnap reggel a kongresszus tagjai átrándulnak a makói kiállításra.

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Kedd: Délután: *Ocskay brigádéros*, színmű. Este: *Hófehérke*, színmű. Ujházi Ede vendégfellépéssel.

Szerda: *Bűnös*, dráma. Ujházi Ede és *Ivánfy Jenő* vendégfellépéssel.

Csütörtök: *Egy párisi regény*, színmű. Ujházi Ede és *Ivánfy Jenő* vendégfellépéssel.

Péntek: Szünet.

* A csikóst, Szilgigeti kitűnő népsziművét adták vasárnap este. Az előadásnak főerdekesége abból állott, hogy *Ujházi* játszotta benne a vén csikóst. A mester ebből az alakból is főszerepet tudott kreálni; mindenkit háttérbe szorított és mindenkit elsötétített, ki véle együtt a szinpadra került. *Arkossyné* Olga Rózsija gyenge volt. Játékában még van elég elevenesség, de éneke nem űti meg a mértéket; hangja, mely különben elég erőteljes, nélkülözi a melegséget, és alig van annak csengése. Évek óta hiába várjuk a népsziműnekesnőt és úgy látszik még most sincs kilátás arra, hogy megfelelő énekesnők legyenek. Ez az oka, hogy a műsorra alig került nálunk népszimű, mert *Felhő* Rozsi, csak kényszerűségből lép fel népsziművekben, miután ez a műfaj sem temperamentumának, sem egyéniségének nem megfelelő.

* Az új igazgató első intézkedése. Zilahi Gyula már a mai napon adta jelét annak, hogy loyálisan fogja fel hivatását és hogy kellőleg tudja méltányolni szintársulatunknál azon erőket, akiknek csak az a hibájuk, hogy nem nekik megfelelő környezetben kénytelenek működni. Azért igen helyesnek és üdvösnek tartjuk, hogy felhívja színészeinket a szerződésre, kik között elég olyan van, kiket a közönség is megszeretett, és kik erős támaszai lehetnének annak a társulatnak, mely Zilahi vezetése alatt szebb jövővel fogja kecsegtetni városunk műértő közönségét. A felhívást szó szerinti szövegében következőkben adjuk:

Felhívás.

Alólirott, minthogy szerencsés valék az aradi színházat elnyerhetni, mely tisztelettel felszólítom az „Arad városi színház” mélyen tisztelt művészi és műszaki személyzetét, hogy azok, kik hozzám óhajtanak szerződni, szíveskedjenek feltételeiket hozzám (*Budapest, Nemzeti színház*) címzett leveleikben vagy *Polgár Sándor* művezetőhöz levélben beadni. Arad, 1901 augusztus hó 20-án.

Polgár Sándor

Zilahi Gyula.

* *Hófehérke*. Kedden este kerül bemutatásra *Bródy Sándornak* a Nemzeti Színházban nagy sikerrel adott regényes sziműve, a *Hófehérke*, mely a szerzőnek *Fehér könyv* című folyóiratában jelent meg nyomtatásban. *Bródy Sándor*, a kedvelt és divatos regény és novellaíró, mint drámaíró mutatkozik holnap be a közönségnek. *Ujházy* mester játssza a darab vezető szerepét, az orvost. Mikor a *Hófehérke* a Nemzeti Színházban óriási sikerrel került színre, a fővárosi lapok hasáboakat irtak *Ujházy* művészileg kidolgozott alakításáról, s általános volt a vélemény, hogy *Crampton* mester óta nem játszott *Ujházy* ilyen műszerepét. A szereposztás következő: *Óreg* tiszteletes — *Mezey*, *Marika* — *Komlósy* *Ilonka*, *Balassa* — *Palágyi*, *Heléna* — *Annyal* *Ilka*, az orvos felesége *Kalocsa* *Róza*, *Kis* tiszteletes — *Szöke* a barát — *László*, a boltos — *Szabó* *Laci*, az uraság fia — *Nemes*, a kántor — *Boda*, fekete ruhás leány — *Menszáros* *Margit*, szolgálo — *Tolnayné*, kövér ur — *Cakó*.

* *Ocskay* brigadéros. Holnap, kedden délutánra leszállított helyárok mellett az *Ocskay* brigadéros tüzte ki a vezetőség.

* *Primadonnáért* versengő szinagazgatók. Egy kolozsvári lap írja: Késztelen dolog, hogy ma a vidéknek legértékesebb énekesnője *Székely Irén*. Jól tudják ezt a szinagazgatók, mert most ugyancsak versenyeznek érte. Most egyszerre három igazgató akarja szerződtetni: *Janovics* *Jenő* dr. szegedi szinagazgató, *Krecsányi* *Ignác*, a temesvárbudai szinagazgató és *Magyeri* *Dezso* a kolozsvári szinagazgatója. *Székely* csak nemrég érkezett haza nyaralásából Nagyváradra, hol most a három igazgató megbízottai, küldöncsei, sürgönyei és levelei egymást érik s a primadonna haboz, hogy melyik ajánlatot fogadja el. A nagyváradai színháznál 1600 korona

havi fizetése van s a szinagazgatók most igyekeznek ezt az összeget tullicitálni. Hogy ki lesz ennek a vetélkedésnek a győztese, azt nem lehet tudni. Valószínű, hogy a vidék legértékesebb primadonnáját annak az igazgatónak sikerül szerződtetni, ki furfanggal, igérettel és pénzzel jobban győzi. Amint utóbb értesülünk, *Székely Irén* *Janovics* *Jenő*vel kötötte meg a szerződést s így *Virágvasárnap*tól kezdve a szegedi szintársulat tagja lesz.

— *Nemzeti színházi* tagok Aradon. *Ujházy* *Ede*, az aradi közönség vendége szerdán a *Bűnösben* játssza a *Voss-féle* szenzációs dráma címszerepét. Ez alkalommal a nemzeti színháznak még egy elsőrendű művésze lép fel, *Ivánfy* *Jenő*, az előnyösen ismert szerelmes színész, akit művészi hivatottságán kívül megnyerő külső előnyei predesztinálnak a szerelmes és hős szerepkörre. A két vendégművészen kívül *Tomcsányi* *Russi*, *Kalocsa* *Róza*, *Mezey*, *Bács*, *Fenyéry*, *László*, *Szöke* és *Czakó* játszanak nagyobb szerepeket.

— *A megvasalt* színész. Egyik kolozsvári újság érdekes történetet elevenít fel a mi szegény *Nyilassy* *Matyinkról*. Irja, hogy *Matyi* valami alföldi városban játszott fiatal korában egy betyáradarban. A kezére, lábára bilincseket kellett rakni az utolsó felvonásban s minthogy ilyenek a szegényes kellektárban nem voltak, a börtönfelügyelőtől kértek kölcsön. Ezek igazi, nehéz bilincsek voltak, kulcsra járó, súlyos vaslakattal. *Nyilassy*nek néhány barátja megvesztegette és elküldte a bilincsek őrzésére küldött két hajdut, a kiknél a kulcsok voltak — és *Nyilassy*, mikor a darab végén visszatért öltözőjébe, nem tudott levetkezni. A többi színészek mind hazasiettek, ő ott szaladgált a szinpadon, káromkodva és keresve a lakatok kulcsait. Végre arra szánta magát, hogy beindul a városba, betyáros gunyájában, csörgő bilincseivel egyetemben. Késő volt az idő, a kis város sötét utcáin már nem járt egy lélek sem. Egyszerre csak a katona őrzője állítja meg *Nyilassy*t. Pillanatig sem kételkedtek róla, hogy valami szökevény rab. Minden tiltakozása dacára bekisérték a tömlőbe, a honnan csak másnap szabadulhatott ki, mikor színészársai kellőleg igazolták.

Az aradi színház új igazgatója.

(A szinügyi bizottság ülése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, augusztus 19

Az aradi színház jövő sorsa felett — három évi időre terjedőleg — ma döntött Arad város szinügyi bizottsága. És nyugodt lélekkel mondhatjuk, hogy a határozat, mely az aradi téli- és nyári-színházak bérletét *Zilahi* *Gyulának* biztosította, általános örömet és megelégedést fog kelteni mindazokat előtt, akik Aradon a színház iránt valamennyire is érdekléltek, s akik olyan hosszú idő óta nélkülözték a mi mostani színházunkban a jó előadások nyújtotta élvezetet.

Hogy a szinügyi bizottság is örömmel ítélte oda *Zilahinak* az aradi színházat, az meglátszott a bizottsági tagok hangulatán és azon a körülményen, hogy a határozatot egyhangulag hozták meg.

A gyűlés lefolyásáról és ama nagyszerű tervokről, melyekkel *Zilahi* az aradi színház igazgatásához fog, tudósítónk az alábbiakat írja:

A szinügyi bizottság mai ülésén, melynek lefolyásáról külön tudósításban emlékezünk meg az aradi színházat *Zilahi* *Gyulának*, a budapesti Nemzeti Színház elsőrendű, kiváló tagjának ítélte oda.

Vannay *Gyula*, a bizottság jegyzője olvasta fel az egyedüli pályázó kérvényét, mely piros-fehér-kék színű szalaggal átkötve, egész köteget képez.

Memorandumában *Zilahi* elsőhelyen ama

garanciákat említi fel, melyek őt úgy szellemi képességekben, mint az anyagiakban is, képessé és alkalmassá teszik az aradi színház igazgatására.

Felhozza azután, hogy *Keglevich* gróf intendánsnak és *Beöthy* *Lászlónak*, a Nemzeti színház igazgatójának határozott ígéretét bírja arra nézve, hogy az ő igazgatása alatt a teljes idényre gyakori vendégszereplésekre engedik át a m. kir. Operaház és a Nemzeti színház tagjait. Így előreláthatólag 360 vendégszereplésre van kilátás. A vendégszereplések is rendes helyárok mellett történnek.

Gulner *Gyula* államtitkár, az országos szinészegyesület vezetője levélileg biztosította *Zilahit* arról, hogy részére a szinagazgatói engedélyt, mielőtt az aradi színház igazgatását elnyeri, azonnal kiadják.

Az új szintársulat a jövő év szeptember elején vonul be Aradra, hogy megkezdhesse készülődését az október 1-éi első előadásra.

Zilahi kérvényében kijelenti, hogy a jelenlegi szintársulat azon tagjainak, akiket a szinügyi bizottság kijelöl, felajánlja a szerződtetést.

A jövő sorsát névsorát és működésének vázlatát, amennyire ez lehetséges, előre beterjeszti az új igazgató, kéri egyúttal a bizottság véleményét is arra nézve, nehogy később valamelyes nézeteltérés merüljön fel. A díszlet- és ruhatárat teljesen újjáalakítja s azok felett *Kéméndy* *Jenő* az operaház szcenikai felügyelője fog felügyelni.

Aradot vidéki szinügyi központtá akarja emelni *Zilahi*. Pályázatokot szándékozik kiírni különböző szini műfajokra, hogy ne csak mi szoruljunk a fővárosra, hanem a központ tőlünk is vegyen fel darabokat. Az opera műsorba felvenni szándékozik a *Wagner-operákat*, melyeket vidéken az aradi színház ad elő elsőnek. Így a *Lohengrint*, a *Tündérek*-et (a nagy mester első műve) továbbá *Philemon* és *Baucis-t*, *Gounodtól* *Don Cezár de Bazánt*, stb.

A színház nivóját oda szeretné emelni *Zilahit*, hogy a közönség pirulás nélkül nézhessen végig minden darabot.

Olyan darabokat, melyek orfeumba valók, nem fog bemutatni. Minden évben egy ingyenes előadást rendez a szegények számára és egy előadást jótékony célra.

Kérései a következők:

Az aradi színházat, miután elsőbbségi joga van erre, nevezék ezentúl *Aradi Nemzeti Színház*-nak. A belügyminiszter szívesen megadja ehhez az engedelmet; kéri továbbá, hogy a színházat ne 3, hanem 6 évre adják neki, mert ez nem ellenkezik a szokással. Ezt azonban nem feltételként állítja fel, csak kéri. Indokolja azt, hogy óriási befizetések kell tennie, fegyelmet kell tartania, elsőrangú erői lesznek; továbbá ott hagyta a Nemzeti Színháznál állását, evvel évi 8000 koronától, a Telefon Hírmondónál mint hangverseny rendező 3000 koronától és vendégszereplési díjaktól esik el. Kéri, hogy a helyárok emeljék fel a következőképpen: I. em. és földszinti nagypáholy 16 korona (eddig 14 kor.), földszinti és I. emeleti páholy 12 kor. (9 kor.), II. emeleti páholy 8 kor. (6 kor.), földszinti támlásszék 0—III. sor 3 kor. (2 kor. 40 fil.), IV—VII. sor 2.40 kor., VIII—X. sor 2 kor., II. em. 1. sor 2 kor., a többi marad. A helyárok emelését avval indokolja, hogy másutt szubvenciót kap az igazgató, Aradon nem s itt ő visell a világitási és fűtési költségeket is. Nagy apparátusa lesz operai tagokat szerződtet, a zenekart kibővíti, új darabokat szerez be mesés áron, előkelő fővárosi művészeket vendégszerepeltet. Végül azt a nyomós érvet is felhozza, hogy nincs szin-

ház az országban, hol ne volnának magasabb helyérek, mint éppen Aradon.

A színház iradalmi nivóra emeli, 5 maga 24 éve színész, a tettek embere. Szegeden 2 évig, Kolozsvárt 6 évig, Debrecenben 3 évig volt rendező. Itt Aradon rövid ideig volt, Paulay innen hívta fel a Nemzeti színházhoz, melynek 13 év óta elsőrendű tagja.

Ajánló leveleket mutat fel *Festetich* Andor gróftól, *Herceg* Ferentől, *Vedres* Gyulától, az orsz. színeszgyesület alelnökétől, a Telefon-hirmondó részv. társaságtól.

Operaelőadásokat fog tartani a következő műsorral és szereplőkkel: Lohengrin (szereplői: Broulik, Zilahiné, Singhofer Vilma, Odry, Mihályi.) Bűvös vadász (Kertész, Gáspár, Odry, Singhofer.) Troubadour (Kornai, Bárdossy.) Sevillai borbély (Bárdossy, Déri, Kornai) Bajazók. Parasztbecsület (Singhofer, Déri, Mihályi) Carmen, Mignon (Singhofer, Bárdossy, Odry.) Faust, (Singhofer, Kertész v. Broulik, Odry, Mihályi) Fekete domino, Hoffmann meséi, Hunyady László (Bárdossy, Broulik, Odry.)

Az aradi társulat előreláthatólag a következő lesz. Főrendező: *Zilahi* Gyula; rendezők: *Hegyesi* Károly, *Polgár* Sándor; titkár: *Békés* Gyula; karmaster: *Müller*; tagok: *Zilahi*, *Zilahiné*, *Váradi* Margit, *Amon* Margit, *Pethes* Imre, *Bakó* László hősszerelmes, *Nagy* Imre naturburs, *Polgár* Sándor buffó, *Palotai* Piroska, s ezeken kívül mindazok, kikről már egyizben említést tettünk.

Vendégek lesznek első sorban *Jászai* Mari. A nagy művészre erre vonatkozólag a következő levelet intézte Zilahihoz:

Kedves jó Zsül! Jó kollegám!

Amennyire sajnálak elveszteni, mint pályatársat, annyira örülök, hogy az eleven életbe jutsz ki, ahol dolgozhatsz, és ahol a jó munkának becse van. Ez a fő fiam! Csak ez ad kielégítést, önértetet, életkedvet.

Eredjete hát dalos madaraddal együtt, dolgozzatok azoknak, akik megérdemelnek benneteket.

Arad! Művészet-szeretőbb, jobb és kedvesebb közönség nincs hazánkban, mint az aradiak. Dolgozzatok és ott áldás szál rátok! Te nevettesd meg őket, *Vilmád* gyönyörködtesse őket és ha netán valamikor a sirást is megkívánják, — mert az emberi szív változatos kiván — akkor szólíts kérlek engem, hadd rikassam meg én őket, hadd sirjanak az édes aradiak én velem szívet könnyítő könyveket.

Hívásodra mindig, örömmel megyek hozzátok játszani.

Addig is adjon az Isten sikert törekvésedre.

Jászai Mari.

Ő rajta kívül játszani fognak Aradon *Blaha* Lujza, *Küry* Klára, *Hegyi* Aranka, *Láncy* Ilka, *Császár* Imre, *Fenyvesi* Emil, *Alszegehy* Irén, *Szilágyiné* Bárdossy Ilona, *Török* Irma, *Vizvári* Mariska, *Helvey* Laura, *Szathmáry* Árpád, *Déri* Jenő, *Maróthy* Margit, *Broulik* Ferenc, *Szendrói* Lajos, *Somló*, *Mihályi* Ernő, *Dömjén* Piroska, *Fáy* Szeréna, *Gyenes*, *Keceri* Irén, *Gaal* Gyula, *Balassa*, *Náday* Ferenc és *Béla*, *Nagy* Ibolya, *Vizvári* Vizváriné, *Paulayné* Adorján Berta, *Szacsavay* Imre, *Hegyesi* Mari, *Mihályfi* Károly, *Németh* József, *Gabányi* Árpád, *Szirmai* Imre, *Kiss* Mihály, *Tollagi* Adolf, *Kornai* Rikárd, *Hegedüs* Ferenc, *Kertész* Ödön, *Margó* Zelma, *Ráthonyi* Ákos, *Szoyer* Ilona, *Csillag* Teréz, *Meszlényi* Adrienne, *Dezső* József, *Lenkey* Hedvig, *Fedák* Sári és még többen.

Eddig szól a Zilahi ajánlata. A színügyi bizottság az egyes kérelmekre nézve külön-külön határozott. Hogy a színház „Nemzeti színház” nevet viselje, az a közgyűlés elé tartozik, mert a színház a városé. Hogy a színházat 6 évre adják neki, erre vonatkozólag az volt a polgármester nézete, hogy ez nem teljesíthető, mert kötött feltételek mellett történik a bérbeadás. Ha 6 évre irták volna ki, akkor más pályázó is akadt volna.

A helyérekre vonatkozólag *Avarffy* Ferenc kijelenti, hogy szívesen belemegy a helyérek felemelésébe. Salac polgármester azt szeretné, ha most még ne döntenének e fölött. *Edvi-Ilés* László elvben hozzájárul a helyérek felemeléséhez, de szükségesnek tartja, hogy ez iránt előbb tárgyalásokat folytassanak Zilahival. A helyérek 1874 év óta nem változtak és ma már elévültek. Méltányos, hogy felemeljék, de együttesen állapítsák ezt meg.

A polgármester fölteszi a kérdést, hogy a bizottság belemegy a választásba?

Edvi-Ilés kijelenti, hogy nem a kérvények száma, hanem az egyedüli pályázóban rejlő garancia mutatja, hogy a pályázat nem volt meddő. Bizik, hogy olyan lesz az aradi színház, mint a milyen volt *Krecsányi* alatt. Nyugodt lélekkel ajánlja Zilahit.

A bizottság egyhangú határozattal *Zilahi* Gyulának adja ki 3 évre a színházat.

SPORT.

+ A Meteor kerékpárklub holnap Szt. István napján átrándul *Makóra*, a kiállítás megtekintésére. A kirándulásra sokan jelentkeztek s így bizonyára igen kedélyesen fogják a hosszú utat a kerékpárosok megtenni. A kirándulók még holnap visszatérnek Aradra.

Felpofozott vívómester.

(Tiszthelyettes, aki becsánatot kér.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 19.

Rendkívül érdekes, furcsa történetről beszélnek nagyváradi katonai körökben. A történet tanúságai igen becsesek, bár annyira köznapiak, hogy emlegetésük szinte kellemetlenül unalmas. A történet hőse a nagyváradi 37. gyalogezred egy fiatal tiszthelyettese, a ki a IV században szolgál.

Az ezredben most szolgálják le huszonnyolc napjukat a bevonult póttartalékosok, a kik között több tanító is van. A póttartalékosokkal együtt a napokban *Oláh-Apáti* környékére vonult ki az ezred, a hol különféle gyakorlatokat tartottak. Gyakorlat közben megtörtént, ami igen gyakran előfordul, hogy a földön feküdt az egész regiment. A fekvő katonák egyikét egyszerre — talán valami apró hiba miatt — hátulról egy rugás érte. A katona kellemetlen meglepetéssel tekintett hátra. Háta mögött *Stockmann* tiszthelyettes állott. A rugás tőle eredt.

A tiszthelyettes látva a katona elsötétedett arcát, azt kérdezte:

— Nem tetszik talán valami?

A katona nyugodtan válaszolta:

— Hát a kutyának se tetszenék, ha így bannának vele.

A fiatal tiszthelyettes ekkor felállította a katonát és gyors egymásutánban négy pofont adott neki.

A katona — a ki tartalékos volt — mozdulatlanul tűrte az ütéseket. A fegyelem leg-súlyosabb megsértése nélkül nem védekezhetett volna. Hanem, a mikor a tiszthelyettes elvégezte semmiképen sem humánus munkáját,

zesebe nyult, névjegyet vett elő és szótlánul átnyújtotta felebbvalójának. A névjegyzen ez állott:

Cs. J. tanító, okleveles torna- és vívótanár.

A tiszthelyettes érthetően meglepődött és zavarában visszaküldte helyére a vívómester katonát, a ki másnap szabályszerűen panaszra jelentkezett századosánál, mit katonai nyelven neheztelesnek mondanak.

A százados már tudott az esetről és mi-helyt a panaszos ember előadta mondanivalóit, kijelentette: hogy a tiszthelyettes a sértésért bocsánatot kér, mert nem tudta, hogy ő, a meg-ütött katona tanító.

A tanító-közlegény megkockáztatott egy kérdést:

— Azt nem tudta talán, hogy vívómester vagyok? . . .

— Nem, válaszolt szigorúan a százados, azt nem tudta, hogy tanító.

A magyarázatba bele kellett a tanító közlegénynek nyugodnia és az elégtétellel meg kellett elégednie, mert a fegyelem parancsol.

A sajtáságos ügy katonai része így elintézt nyert. Hogy a tanító-vívómester, ha leveti magáról a foltos rezervista egyenruhát, nem fog az ügy ilyen elintézésébe belenyugodni, az legalább is valószínű.

Megmérgezett gyermekek.

(Végsőes tréfa a nadragulyával.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 19.

Három gyermek szerencsétlensége tegnap óta valószínűségi rémületben tartja *Furta* község népét. *Fekete* György, *Pék* József és *Mészáros* Sándor nyolc- kilenc éves kis fiuk az áldozatok, a kik nadragulya mérgezés következtében oly borzasztó kínok között vergődnek, a melyeknek látására a legerősebb idegzetű ember is borzalom fogja el.

Mind a hárman egy éretlen suhanc áldozatai.

Tegnap reggel a falu határán levő legelőn három gyermek *Fekete* György, *Pék* József és *Mészáros* Sándor szülei libáit őrizve játszadoztak. Később közibök vetődött *Hajdu* Gábor pásztor fiu, a kit rakoncátlan, vásott természetű kamasznak ismernek a faluban. *Hajdu* ujjabb csinen törte a fejét. Ingerkedett a gyermekekkel, evést szinelve időnként hátulra tett kezéből valamit a szájába látszott tenni s jóízűen csámcsogott hozzá. A kis fiuknak csiklandozta inyöket a rejtelmes valami s arra kérték a rossz tréfát üző *Hajdut*, hogy mondja meg, mi lehet az a jó s adjon belőle nekik is. A legény a nála lévő bolondító magvakra azt mondta, hogy mák s adott belőle mind a három fiucskának, a kik azután a mérges magvakat gyanútlanul megették.

Pár óra múlva a mérgezés szörnyű tünetei mutatkoztak a szerencsétlen gyermekeken. Torkuk kiszáradt, eleinte nehezen, majd egyáltalán nem tudtak nyelni s egész testük reszketett.

A gyermekek iszonyu kínoktól üzve örült futással tartottak a falu felé. Megjelenésük általános rémületet keltett. Arcuk égett, szemük bogara ijesztően kitágult. A gyermekeket senki sem merte feltartóztatni, mindenki elnémult látásukra. A szerencsétlen betegek vidám delirumba estek, táncoltak, kacagtak. Állapotuk akkor vált a legkétségesebbé, a mikor mind a három gyermek dühöngeni kezdett, kinjukban a ruháikat is letépték magukról, majd megrohantak egyes embereket s erőnek-erejével a szemüket akarták kikaparni. Végre elgyöngültek és sirva rogytak egyenkint a földre. Csak ak-

kor mertek közeledni a vergődőkhöz, a kik elhaló rémes hörgések között lassankint elcsöndesedtek. Testük forró és száraz volt, szemük megüvegesedett.

Szerencsére ekkorra már orvosi segély is érkezett s azonnal kezelés alá fogták a tetszhalott gyermekeket. Az orvos azonnal ellenszereket alkalmazott, s kimosta a betegek gyomrát. A gyermekek erre magukhoz tértek, de azt hiszik, nem maradnak életben.

Az otromba tréfa szerzője ellen feljelentést tettek a megmérgezett gyermekek szülei.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az aradmegyei kisednevelők köre e hó 18-án tartotta rendes választmányi ülését a melyen *Rákócy* Klára elnökölt. *Rác* Hermin felolvasta a múlt ülés jegyzőkönyvét s ezt hiteltelítették. Elhatározták, hogy a közgyűlést október 24-én tartják meg, mely alkalomkor *Varga* Emilia gyoroki óvónő ének betanítását fogja bemutatni. *Rác* Hermin indítványozta, hogy az egyesület nemzeti ünnepélyeken testületileg vegyen részt. — A választmányi ülés után az óvónők a minoriták templomába mentek testületileg istentiszteletre.

Vihar

a színügyi-bizottság ülésén.

(Polemia egy hírlapi cikk miatt.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 19.

Az aradi színügyi bizottság mai ülésének legérdekesebb tárgyát a *színház bérbeadása*, legizgalmasabb tárgyát pedig egy *hírlapi cikk* miatt keletkezett vita képezte. Az aradi színház új igazgatójának megválasztásáról lapunk más helyén emlékezünk meg, a gyűlés többi részének lefolyásáról pedig a következő tudósítás szól:

A gyengélkedő főispán távollétében *Salac* Gyula kir. tanácsos polgármester elnökölt a gyűlésen. Mikor a színház sorsát elintézték, *Salac* Gyula polgármester a következő bejelentést tette:

— Az *Arad és Vidéke* című aradi napilap hasábjain egy cikk jelent meg a múlt vasárnapon, melyben a cikk írója azt állítja, hogy én *Zilahi* Gyulának levélileg ígéretet tettem volna arra nézve, hogy az aradi színházat minden más pályázó mellőzésével ő fogja megkapni. Az állítólagos levélből részleteket is közöl s ahhoz olyan megjegyzést fűz, mely a színügyi bizottságnak tekintélyét is sérti. A levelet, a melyről a cikkben említést tételtek, a cikk írója — mint írásában említi — állítólag látta is egy vidéki szerkesztőnél. *Zilahi* e cikk megjelenése után levélileg kért felvilágosítást a szerkesztőtől s *Szávay* Gyula győri hírlapírótól, a szóban forgó szerkesztőtől s ez hozzám egy levelet intézett, amely körülbelül így szól:

Nagyságos Uram! Ugy értesülök, hogy rólam azt állítják, mintha én Nagyságodnak valamely levelét mulattam volna fel valakinek. Ez az állítás így is magán viseli a valószínűség jellegét s világos, hogy ez a híresztelés mesénél nem egyéb. Én ilyen levelnek soha birtokában nem voltam, annál kevésbé mutathattam ilyet fel.

Szávay Gyula.

E levélből látszik — folytatta a polgármester, hogy ez az alaptalan híresztelés, mely az „A. és V.” hasábjain megjelent *rosszakaratus kohlomány*. Különb is fel sem tételezhető, hogy egy polgármester ilyet tegyen s hogy állását ilyen *visszaélésre* használja fel. Én a főispán urtól értesültem arról, hogy *Zilahi* pályázik s mikor ő hozzám jött, megdicsértem terveit s a színügyi bizottság több tagjaihoz utasítottam, de neki sem ígéretet nem tettem, sem olyan tartalmu levelet amilyet az A. és V.

kieszelt, soha nem irtam. Azon megjegyzés azonban, melyet a cikk a színügyi bizottságra mond, olyan hangú, hogy azt hozzászólás nélkül elmellőzni nem lehet.

A nevezett lap ugyanis így ír:

Az a bizottság, mely a maga véleményalkotásában nem önálló, minden szakismeret, komoly gondolkodás, őszinte érdeklődés híján van . . .

Igy áll a dolog. Az a kérdés már most, hogy a bizottság egyszerűen *figyelemre sem méltatja* ezt a hangot, vagy pedig *megbotránkozását fejezi ki az alaptalan inszINUÁCIÓ felett*. Részemről azt tartom, hogy a bizottság részéről nem oportmus dolog ilyen dolgot eltűrni.

Avarffy Ferenc szerint is lealázó és sértő egy bizottságra nézve, ha valaki azt olyan pictus masculusnak festi, amely minden szakértelem és lelkiismeret nélkül való. Mindazonáltal javasolja, hogy ne vegye figyelembe a bizottság a cikknek csak azon részét, a mely a polgármester levelére vonatkozik.

Varjassy Lajos: Jobb is, ne kerüljön ilyen dolog a jegyzőkönyvbe.

Salac: Sőt én követelem, hogy belekerüljön.

Kabdebó János dr: Az a hiba csak, hogy polgármester ur elolvasta a cikket. Én függetlenségi ember vagyok, de azt a lapot soha kezembe sem veszem.

Edvi-Ilés László azt javasolja, hogy a bizottság ne méltassa figyelemre ama lap megjegyzéseit, mert hiszen arról véleményt mondani, hogy a bizottság bir-e szakértelemmel s hogy eleget tesz-e kötelességének, nem az A. és V. hanem egyedül a törvényhatóság, mint megbízó hivatott.

Edvi-Ilés László indítványának elfogadásával a heves hangú vitatkozás véget ért.

A színügyi bizottság a tárgyalások további folyamán megengedte *Leszkay* Andrásnak, hogy a nyári szinkör helyárait *Fedák* Sárinak, a népszínház szubrett primadonnájának négy estére terjedő vendégszerepléseire a téli színház helyárainak magasságáig felemelje.

Rubos Árpád, a színigazgató képviselője bejelentette a téli szezon társulatának névsorát. Új tagja a jövő évi társulatnak csak három van: *Vidor* Laura, *Giréth* Károly komikus és *Dienzl* Oszkár karmester.

A 4 órakor megkezdett ülés ezek után fél 6 órakor véget ért.

A színügyi bizottság tagjai közül *Salac* Gyula kir. tanácsos, polgármester elnöklete alatt résztvettek: *Avarffy* Ferenc, *Edvi-Ilés* László, *Kabdebó* János dr., *Mandl* Vilmos dr., *Reicher* Károly dr., *Sarlot* Domokos, *Varjassy* Lajos, *Vannay* Gyula.

HIREK.

Szent-István király.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 19.

Az első magyar király emlékezetét ünneplik holnap Aradon. A király születésnapjára kitűzött nemzeti lobogókat a háztulajdonosok künn hagyták házaikon s az első magyar király ünnepének hajnala lobogódiszben találta a várost.

Este is a szokásos pompát fejtették ki, az ablakokban gyertyákat gyújtottak s fényben ragyogott az egész város 8 órára, mikor az aradi waggongyári zenekar takarodója megindult.

A zenekari lámpás menet követte a melyet ezrekre menő sokaság kísért. Az utcák szokatlanul élénkek voltak, nagy közönség rajzott mindenfelé, különösen fényesen volt a városház környéke megvilágítva és szép lát-

ványt nyújtott a gyertyákkal kivilágított Szt.-Háromság-szobor.

Holnap reggel 9 órakor a rom. kath. templomban *Csák* Ciriák Alajos dr. minorita rendfőnök ünnepi nagy misét tart s onnan a közönséggel a közkórházhoz vonul, a melynek Szt.-Istvánról elnevezett kápolnájában folyik le a szokásos alkalmi ünnepség.

Innen a körmenet a rom. kath. templomba vonul vissza s a menetben részt vesznek a Mária-leányok s az egyesületek zászlóik alatt.

Szt. István napját az egész országban nagy fénynyel ünneplik meg kivált Budapesten, a hova ilyenkor sok ezer vidéki rándul fel.

— **Aradváros jubilál.** Éppen 67 esztendeje annak, hogy *Arad* szabad királyi várossá lett s *Heim* Domokos az első polgármester a város igazgatását átvette. — Más világ volt ezelőtt *Arad* városában, nem szabadon választott polgármesterek igazgattak hanem kincstári prefektusok, mint minden kamarális városban. Végre 1834-ben bekövetkezett a kor hajnala, a váltságdíj fejében *Arad* szabad királyi várossá lett, letűnt *Markovics*nak az utolsó prefektusnak uralma és megválasztotta első polgármesterét: *Heim* Domokost. Fényes ünnepélyek mutatták a polgárok nagy örömét, néhány ünnepélyes jelenet most is látható azokon a képeken, amelyek a lövészegyesület városligeti helyiségben vannak.

— **A kisbecskereki képviselőválasztás.** A temesmegyei Kisbecskereken ma választották meg az új képviselőt *Bessenyei* Ferenc helyébe, aki nemrég leköszönt mandátumáról. Délután négy órakor hirdette ki az eredményt *Darabanth* János választási elnök, a mely szerint 2244 szavazó közül 1743 szavazott le s ebből jutott *Steiner* Ferenc temesvári földbirtokosra 1222, *Szuló* Ernő temesvári ügyvédre pedig 525. E szerint *Steiner* 703 szavazattöbbséggel a kisbecskereki kerület országgyűlési képviselőjévé választatott.

— **A kassai dalosünnep.** A dalosünnepel kapcsolatban ma délelőtt leplezték le a *Kazinczy*-emléktáblát, amely alkalommal *Rákosi* Jenő, a Kisfaludy-társaság küldötte nagyszabásu beszédet mondott. Délután hangverseny, este diszgyűlés volt, amely alkalommal kiosztották a díjakat.

Az első csoportban az első díjat, a nagy érmet, a *Ganzgyári* dalegyesület, a második díjat, Kassa város díját, *Rákóci* lovasszobrát, a *miskolci* dalegyesület nyerte. A második csoportban az első díjat, *Bubics* püspök ezüst koszoruját a *kecskeméti* polgári dalegyesület, a második díjat, *Péchy* diszelnök ezüst koszoruját a *tordai* dalegyesület kapta. A harmadik csoportban az első díjat, mely a kassai hölgyek által adott dalallegória, a budapesti *Ébredés* dalegyesület nyerte, a második díjat, *Münster* polgármester díját, a budapesti *Török*-*vés* dalosegyesület, a harmadik díjat, a kassai női daloskör díját a *szegeói* dalosegyesület kapta. A negyedik csoportban az első díjat, a kassai dalegyesület ezüst koszoruját a *komáromi* dalosegyesület, a második díjat, egy ezüst serleget a *kecskeméti* városi dalosegyesület, a harmadik díjat, a budapesti könyvnyomda díját a *budapesti* polgári dalosegyesület nyerte. Az ötödik csoportban az első díjat, a budai daloskör allegorikus kürtjét, a *debreceni* munkás dalosegyesület, a második díjat, a kassai dalegyesület karnagyai pálcáját a *Testvériség* budapesti dalegyesület, a harmadik díjat, a kassai dalegyesület ezüst serlegét a *makói* dalegyesület nyerte. A hatodik csoportban az első díjat, a kassai dalegyesület pártoló tagjainak ezüst serlegét az *ungvári* dalegyesület, a második díjat, a waggongyár ezüstserlegét az *aradi waggongyári* dalegyesület, a harmadik díjat, a dal-önképzőkör üveg-vázáját a *miskolci* dalegyesület nyerte.

Vérszegénység, sápadtság, ideggyengeség

ellen

biztos hatásu gyógyszer felnőttek, valamint gyermekeknél

az

Kellemes ízű! Umbertó Nem keserű!

China-vasbor.

Az Umbertó-bor China és vasat, a két leghathatósabb gyógyszert a legjobb minőségű borban feloldva kelően adagolva tartalmazza, mely erejénél és kellemes ízénél fogva a gyógyulást nagyban elősegíti.

Vérszegények, különösen hölgyek, sápkóros gyermekek, valamint gyöngélkedők és lábadozók ne mulasszák el egyszeri kísérlettel meggyőződni a kiváló gyógybor hatásáról. — Az **Umbertó** China-vasbor egyszerismind gyomorerősítő, sőt vérszegény betegeknek egyetlen étvágygerjesztő és kitűnően emészthető gyógyszernek bizonyult.

Egy félliteres üvegnek ára 1 frt 20 kr.

Nyilatkozat.

Tek. Hajós Árpád urnak Arad. Örömmel értesitem, hogy Umbertó china vasbora betegimnél, különösen ideggyengéknél, neurastheniában szenvedőknél meglepő jó hatással volt.

Szeged, 1901. február 10.

Tisztelettel

Dr. Zápoly Nándor.

Főraktár: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerésznél Budapesten.

Délmagyarország részére egyedül

Hajós Árpád

gyógyszertárában az „Isteni gondviseléshez”

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

Hidrogénvizgyógyászat 15 jegy 6 frt.
1 jegy 0.50 frt.

Villamfényfürdő csusz, (rheuma), elhízottság, köszvény ellen. — 15 jegy 15 frt, 1 jegy 1.25 frt.

Szénsavas fürdő szivbajok, vérszegénység ideggyengeség, meszesvérek. — 15 jegy 18 frt, 1 jegy 1.50 frt.

Moor fürdő rheuma, nőbajok. — 15 jegy 18 forint. 1 jegy 1.50 forint.

Svédgyógytorna görbe hátú és gyenge gyermekeknek. — Meg-egyezés szerint.

Napfürdők direct e célra magas kerítéssel el-különített szabad helyen. Utána langyos fürdő a betegség neme szerint, az orvos által meghatározott fokkal. Hatása a nap vegyi sugarainak az anyagcserét fokozó befolyásában áll. Gyenge szervezetűek, idegesek, csuzosak, elhízottak jó eredménnyel használhatják. 1 fürdő 80 kr. (a langyos fürdő beleértve), 15 jegy 10 frt.

Belégzések Tüdő- és gégebajok.

Dr. Hecht

orvosi intézetében, Zrinyi-utca 3. sz.

A nagyérdemű hölgyközönség b. figyelmébe.

A most életbe lépett törvény, hogy magán vevőket utazó nem látogathatja, bizonyára oly családoknál, ahol kelengyére szükség leend, az a fontos kérdés merül fel, hol lehet azt minden tekintetben megbízhatóan és méltányos áron beszerezni.

Ezen körülmény indított minket arra, hogy sok évek óta bevezett

kész női fehérnemű, valamint ágykészletekből álló raktárunkat

most **kiváló nagy** választékban felszereltük.

Elsőrendű összeköttetéseinknél fogva, abban a helyzetben vagyunk, hogy a legegyszerűbb kelengyét a legfinomabb kiállításig **azonnal a kész raktárról** vagy rövid időn belül szállítható.

Ezenkívül mindenkor dus raktárt tartunk **Siegl-féle vásznokból, Schroll-féle chiffonok, Regenhárt és Raymann-féle fehér és színes asztalneműek,** ugyszintén **Wein Károly és Társa késmárki áruit** eredeti gyári árjegyzék szerint.

Fehérnemünk a leg gondosabban vannak kiállítva, a varratása kifogástalan.

Az általunk számos előkelő helyre szállított kelengyékért a legnagyobb elismerésben részesítettünk, mi-ről bármikor referenciát szolgálhatunk.

Azon tisztelt vevőink, kik otthon óhajtják készíteni a fehérneműt, és nálunk szerzik be az anyagot hozzá, csak azoknak szolgálunk minta darabokat.

Jó házi varrónők nálunk mindig előjegyzésben vannak.

Amidőn még kérjük alkalmilag b. látogatásával szerencsételtetni

kiváló tisztelettel

Rosenblüh H. és Társa

Arad, Szabadság-tér és Forray-utca sarkán.

11662—1901. kh.

Hirdetmény.

F. évi augusztus hó 11-ikén egy kutya embert mart meg, mely kutyán a bonczolás alkalmával a veszettség állapotát meg, minél fogva az az 1888. évi VII. t. cz végrehajtása tárgyában 40,000—1888. sz. alatt k adott rendelet 188. §-a alapján Arad város területén levő összes kutyáknak 40 napon át kötve tartását, vagy pedig ugy az utcán, valamint otthon a lakásban harapás elleni biztos szájkosárral való ellátását rendelem el.

Miről alkalmaszkodásul a közönséget azzal értesitem, hogy a gyepmester által elfogott kutyák a törvény rendelkezése szerint kiadhatók nem lévén, a szájkosár nélkül szabadon járó kutyák kivétel nélkül elfogatni, kiirtatni és gazdáik a törvény értelmében kérdő-e vonatni és büntetettü fognak.

Arad szab. kir. város kapitányi hivatala, mint I-ső foku állategészségügyi hatóságtól 1901. augusztus hó 13-án.

Sarlot,
főkapitány.

108704—901. sz.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága a folyó évben szükséges kocsialkatrész szállításának biztosítását óhajtván, ez iránt nyilvános pályázatok hirdet.

Az ajánlatok legkésőbb folyó évi augusztus hó 28-ának déli 12 óráig betérjesztendők, a bánatpénz pedig f. évi augusztus 27. déli 12 óráig beküldendő.

A pályázatra vonatkozó részletezett feltételek, a mennyiségek, ugyszintén a különleges szállítási feltételek a magy. kir. államvasutak anyag és leltárbeszerzési szakosztályánál (Budapest, Andrassy ut 73. sz.) megtekinthetők.

Budapest, 1901. augusztus hó.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága.

(Utányomás nem díjazatik.)

KNEFFEL KÁROLY és FIA

Arad,
Andrassy-tér
14. szám.

TELEFON
139. sz.

100 kiló
elsőrendű, darabos
bükk-faszén

bérmentve házhoz szállítva
2 frt 20 kr.

Margit-Créme.

A női szépség emelésére, tökéletesítésére a fenn-tartására a legkifünőbb, teljesen ártalmatlan, vegy-tlen és szirmentes készítmény a ...

Rövid idő alatt szűnief szeplet, májfoltot, pattanást, bőrtkát (mitesser) és minden más bőrbajt. Kisimítja a ráncokat és himlőhelyeket, még koros egyéneknek is nébájos arczszínt kölcsönöz.

Hamisításoktól óvakodjunk. Vannak értéktelen utánzatok és hamisítások, melyek a lehetőségig hasonló alakban, kiállításban és árban kerülnek forgalomba, sőt a használati utasítás és hirdetési szöveg is az önyémek másolata. Az ilyen utánzatoktól tessék óvakodni és csak oly készítményeket elfogadni, melyek czimores védjeggyel vannak lezárva. — Készítményeim a nméltóság m. kir. kereskedelmi miniszterium által 4960. sz., valamint az osztrák kereskedelmi miniszterium által 41.104. sz. védjeggyel láttattak el. Legkiválóbb orvosi tekintélyek által ajánítanak. Felelősséget csakis az én általam forgalomba hozott készítményekért vállalok.

A Margit Crème, miként az országos m. kir. ehe-miai intézet és központi vegykezleti állomás vizsgálatai bizonyítják, higgyant, élmot nem tartalmaz, tehát egy teljesen ártalmatlan vegykezítmény. — ára 50 kr., nagy 1 frt, szappan 35 kr., puder 60 kr., arcvíz 50 kr., fogszappan 50 krajczár.

Öres tégelyek vissza nem vételnek, sem meg nem töltenek.

Gutori Földes Kelemen

gyógyszertára és vegykezleti laboratoriuma Araden.

Hamisításoktól óvakodjunk, csakis törvényes védjeggyel ellátott dobozok valódiak

Kapható minden gyógyszertárban és hátszerkereskedésben.

A magyar királyi államvasutak budapest-jobbparti üzletvezetősége.

80078/IV.—1901. szám.

Pályázati hirdetmény.

Kis-Kun-Halas állomásunkon létesített artézi kut vizének értékesítésére szolgáló gépészeti berendezés szállítására és felállítására, nemkülönbén a létező viz állomás gépészeti berendezésének részbeni átalakítására ezennel nyilvános pályázatot hirdetünk.

Az ajánlatok alapjául szolgáló tervek, szerződési feltételek és költségszámítási minták vontatási osztályunkban (Külső Kerepesi-ut 13. II. emelet) szerezhethők meg, hol a netán szükséges felvilágosítások is megadatnak.

Az ajánlatok ivenként 1 koronás, a mellékletek ivenként 30 filléres bélyeggel ellátva, lepecsételt borítékban a következő felirattal: „Ajánlat a 80078. számhoz a kis-kun-halasi vizállomás gépészeti berendezése tárgyában“ folyó évi szeptember hó 14-én déli 12 óráig titkárságunknál adandók be.

Az ajánlat benyújtását megelőző nap déli 12 órájáig 700, azaz Hétszáz korona készpénzben, vagy állami letételekre alkalmas értékpapirokban bánatpénz gyanánt gyűjtő pénztárunknál (Külső-Kerepesi-ut 13. szám földszint) leteendő.

Készpénzben letett bánatpénzek után kamatok nem fizetnek, ellenben az értékpapiroknak esedékessé váló szelvényei kiadatnak.

Az értékpapírok a budapesti, illetve a pécsi tőzsdén jegyzett, 14 napnál nem régibb árfolyam szerint, — de legfeljebb névértékben — számíttatnak.

A letétjegy az ajánlathoz nem mellékelendő.

Posta utján beküldött ajánlatok és bánatpénzek térít-vévényvel adandók fel.

Az alólírott üzletvezetőség fen-tartja magának a jogot, a beérkezett ajánlatok között szabadon választani.

Budapest, 1901. augusztus hó.

A magy. kir. államv. budapest-jobbparti üzletvezetősége.

Az Arad sz. kir. város által segélyezett

ARADI ZENE-CONSERVATORIUMBAN

mint az országos magy. kir. Zeneakadémiára előkészítő iskolában (Arad, Szabadság-tér 21. sz.) a beiratások augusztus hó 28-tól szeptember 15-ig minden nap d. e. 10—12¹/₂-ig, d. u. 4—6¹/₂-ig tartatnak.

Tanítatnak mint főtanzakok: zongora, hegedű, mélyhegedű, gordonka, gordon, czimbalom, magánének és minden fuvóhangszer. Mint melléktárgyak: zeneelmélet, összhangzattan, zeneszerzés, zenetörténet, karének, kamarazene, zenekariskola és zongoraösszjáték, ugyan-az on tanterv szerint, mint a magy. kir. országos Zeneakadémián Budapesten.

TANÁRI KAR:

Unger Mór, hegedű, zongora és zenekariskola.	Müttermüller-Lengyel Erzsí, zongora és zeneelmélet.	Kiss Károly, czimbalom.
Müttermüller József, gordonka, zongora és kamarazene.	Klein Sándorné, zongora.	Uresch B., gordon és fuvóhangszerek.
Sperber Frigyes, hegedű, mélyhegedű, karének és összhangzattan.	Bayer-Bettelheim Ida, (felügyelőnő) zongora és zeneelmélet.	A leendő énektanárral az igazgatóság most tárgyal.
	Schreyer Jakab, zongora és zongoraösszjáték.	Az intézetben a fentebb nevezettek kivül néhány segédtanár is tanít.

Tandij havonként: az alsó osztályokban 10 korona, a felső osztályokban 12 korona, fuvóhangszerekre 3 kor. Előre fizetendő.

Beiratási díj 6 korona.

Az igazgatóság figyelmeztetni kívánja saját érdekükben a növendékeket, hogy a beosztás alkalmasabb eszközölhetése végett beiratkozásra mielőbb jelentkezzenek.

Az igazgatóság:

Unger Mór.

Müttermüller József.

Sperber Frigyes.

Páris 1900. GRAND PRIX. Páris 1900.

Városi és megyei Telefon 206.

Karolina-utca 7.

Városi és megyei Telefon 206.

Ifj. Haggenmacher Henrik
budafok-kőbányai sörfözde aradi sörfőraktára ajánlja

Dr. Telbisz János kir. keresk. törv. hit. vegyész ur által elősmert legkellemebb üdítő és tápláló

Góliát maláta-sörét

saját töltési palackjaiban.

Különösen mell- és gyomorhajosok figyelmébe!

Dr. Telbisz János kir. ker. törv. hit. vegyész ur nyilatkozata:
„A Haggenmacher-féle Góliát maláta-sört vegyvizsgálatom alapján főleg magas extrakt és maláth cukor (maltase) tartalma következtében a legkitűnőbb maláta-sörök közé sorozom.”

Kapható nagyobb fűszerüzletekben.

Karolina-utca 7.

Kapható nagyobb fűszerüzletekben.

1896. ÁLLAMI ARANY-ÉREM. 1896.

Városi és megyei telefon 208. Városi és megyei telefon 208.

Egy éves önkéntesek

teljes felszerelését a legegánsabb kivitelben
és legjutányosabb árak mellett elvállal

SCHÄFFER HENRIK

1021 ARADON, Andrassy-tér (Bing ház)
a szentháromság szoborral szemben.

412—1901. g. sz.

Hirdetmény.

A városi állat állomány részére 450 m. m. zab beszerzése rendeltetvén el. azokat, akik a város közönsége részére zabot eladni óhajtanak, felhívjuk, hogy a kamarási hivatalban f. évi augusztus hó 30-ig jelentkezzenek.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1901. évi augusztus hó 12-én tartott üléséből.

Kiadta:
Vannay,
aljegyző.

18348—1901.

Hirdetmény.

Miután a közadók kezeléséről szóló 1883. évi XLIV. t.-cz. 39. §-a értelmében a f. évi 3-ik adórészlet esedékességének határideje már lejárt, az adózók ezennel hirdetésményileg is felhivatnak, hogy a f. évi 3-ik adórészletet most már a késedelmi kamatok s esetleg intési díjjal együtt, nemkülönben már szintén esedékes ipartestületi díj, egyházi adó, illeték, vizszabályozási költség, hadmentességi-díj, utadó és csatornázási költség tartozásait azonnal fizessék be, mert ellenkező esetben a régebbi díj- és adótartozásaik azonnal, a f. évi 3-ik adórészlet pedig szeptember hóban a késedelmi kamattal együtt végrehajtás útján s a végrehajtási díjak felszámítása mellett fognak behajtatni és pedig oly módon, hogy a 3-ik adórészletre nézve augusztus hó 24-től kezdve a zálogolás fog megejtetni, s amennyiben ennek daczára az adó- és hadmentességi-díj és egyéb hátralék járulékaival együtt a zálogolás foganatosításától számítandó 15 nap alatt nem törlesztetnek, a lefoglalt ingók nyilvános árverésen el fognak adatni.

Aradon, 1901. augusztus hó 15.

A városi tanács.

HOFFMANN SÁNDOR

ARAD, Színház-épület.
„A fecskéhez“

	Korona.		Korona.
Vászon és fehérneműek.		200 koronás menyasszonyi kelengye.	
Rumburgi vászon (54 rőfös)	48.00—95.00	6 db ing díszítve	21.60
Creas és irrhoni vászon	9.50—22.00	6 db hálókötös himzéssel	20.40
3/4 alsó lepedő vászon méterenk.	1.30— 2.20	6 db nadrág	19.20
10/4 paplan lepedő „ „	1.60— 2.80	3 db alsó szoknya	13.20
Törülközők méterenként	—55—90	12 db zsebkenő fehér vagy színes	8.—
„ duccatja	7.00—12.00	12 pár harisnya fekete	13.20
Asztali készletek 6 személyre	8.50—22.00	2 ágykészlet szépen kiállítva	28.—
Női chiffon, vászon és batiszt ingek	1.35—12.00	6 db nanking tollhuzat	10.60
Női chiffon Corsetta	2.00—12.00	6 db alsó lepedő	17.20
Női alsó szoknya és nadrág	2.00— 9.00	2—6 személyre damast készlet	18.80
Agyhuzat chiffon vagy vászonból	16.00—85.00	2 kávé teríték színes	9.20
Alsó lepedő darabja	2.30— 3.60	12 db törülköző, szepességi	12.—
Fegyházban kötött jó harisnya fekete és színes 3 pár	2.00	12 db konyharuha	4.80
Zsebkenő ajour széllel	4.00	12 db portörő különféle puha	5.—
		2 db nyári paplan	8.60
		összesen korona 210.—	
		5 százalék pénztári kedvezmény 10.—	
		Netto összeg korona 200.—	
		Menyasszonyi kelengyék rendelésre 200—2000 koronáig.	
		Legszébb czérna csipkék és himzések nagy választékban.	

Városi és megyei telefon szám 10.

